

3/302 GODINA XXX. OŽUJAK 2011. CIJENA 8 KN

Ladonja

Vjerski informativno-kulturni list

30 godina

Nadbiskup dr. Ivan Devčić:

**PAPA DOLAZI
U HRVATSKU**

ohrabriti kršćanske obitelji

Crkva Navještenja Marijina u Pićnu

Pićan je od 6. st. do 1788. sjedište pićanske biskupije. Crkvu Navještenja Marijina, nekadašnju katedralu, počeo je graditi na mjestu ranije crkve pićanski biskup Antonio Zara 1606., biskup Bonifacije Ceccoti 1753. izgradio ju je do sadašnjih dimenzija a unutrašnjost barokizirao Aldrago Antonio Piccardi 1771., posljednji pićanski biskup.

Antonio Zara (1574.-1621.) jedan je od značajnijih pićanskih biskupa, rodom iz Akvileje, ustoličen sa svega 27 godina. Njegov je grob iza glavnog oltara. Osim katedrale, preuređio je biskupsku rezidenciju i obnovi gradska ulazna vrata. Zaslužan je za širenje ideje Tridentinskog sabora.

Crkva Gospina Navještenja trobrodna je građevina sa sedam mramornih oltara. Glavni oltar ima palu Gospina Navještenja, ostali: sa slikom sv. Agate i sv. Lucije; s kipom Gospe od Sv. Krunice; kipom Srca Isusova; sa slikama sv. Nicefora mučenika i sv. Nicefora biskupa i s kipom sv. Antuna Padovanskog. U sakristiji se čuva biskupski plašt protkan zlatnim koncem, dar carice Marije Terezije Pićanskoj biskupiji. Zvonik je podignut 1872. godine i visok je 48 metara.

Ožujak

- U 1** Albin, Zorko, Silvije
- S 2** Lucije, Agneza Praška, Ines
- Č 3** Zvezdan, Marin, Kamilo
- P 4** Kazimir, Romeo, Eugen
- S 5** Hadrijan, Ulika, Euzebije

- N 6** 9. KROZ GODINU, Koleta, Ecio
- P 7** Perpeuta i Felicita
- U 8** Ivan od Boga
- S 9** Pepelnica (*post i nemrs*)
- Č 10** Emil, Makarije
- P 11** Tvrtko, Konstant, Firmian
- S 12** Justin, Nikodem

- N 13** 1. KORIZMENA, Rozalija
- P 14** Matilda, Inocent
- U 15** Zaharija, Lujza, Longin
- S 16** Herbert, Agapit (*kvatre*)
- Č 17** Patrik, Domagoj
- P 18** Ćiril Jeruzalemski (*kvatre*)
- S 19** JOSIP ZAR. BDM (*kvatre*)

- N 20** 2. KORIZMENA, Dionizije, Hrvoje
- P 21** Serapion, Vesna
- U 22** Oktavijan, Lea
- S 23** Turibije Mongrovejski, Oton
- Č 24** Latin, Flavije
- P 25** Blagovijest, Anuncijata, Maja
- S 26** Larisa, Emanuel, Tekla

- N 27** 3. KORIZMENA, Lidija, Leda
- P 28** Polion, Spes, Nada
- U 29** Jona, Eustahije
- S 30** Viktor, Klaudija, Kvirin
- Č 31** Benjamin, Ljubo, Gvido

Spomendani

9. ožujka

Pepelnica, Čista srijeda, prvi dan korizme - četrdesetnice, pripreme za Uskrs – što traje do Velikog četvrtka; od oblika teških pokora u srednjem vijeku tijekom korizme, vjernicima je preporučen osobni izbor djela pokore ili dobročinstva.

13. ožujka

Prva korizmena nedjelja.

Crkva sv. Josipa u Puli

19. ožujka

Sveti Josip, Marijin zaručnik, tesar iz Nazareta, proglašen zaštitnikom Crkve, radnika i Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije (1687.) – župa u Puli koju je osnovao biskup Rafael Mario Radossi 1942., a novu crkvu blagoslovio biskup Ivan Milovan 2004.; kamen temeljac za pulsku crkvu blagoslovio je papa Ivan Pavao II. u Rijeci 2003.; glavni projektant Eligio Legović.

25. ožujka

Navještenje BDM, Blagovijest, Annuntiatio Beatae M. Virginis, navještaj arkandela Gabrijela Mariji da će se u njezinu krilu utjeloviti Sin Božji – župa u Pićnu.

Krist došao među nas po ženi

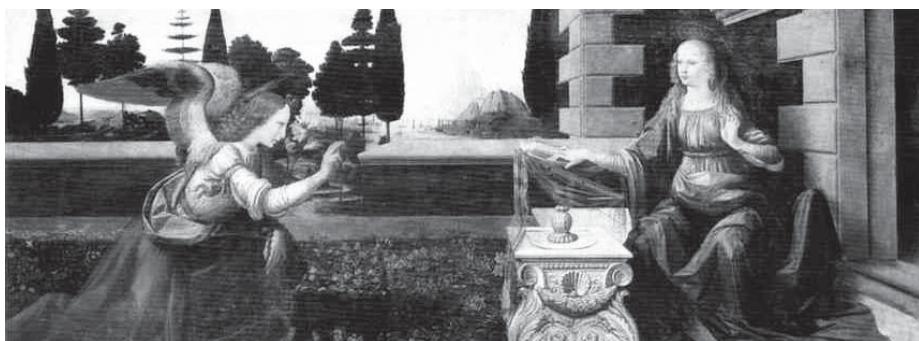
Kad anđeo izjavljuje da će Duh Sveti sići na nju i zato će dijete koje će roditi biti prozvano Sinom Božnjim, tada Marija izriče svoj „fiat – neka bude“. Ovaj njezin „neka bude“ počinje mijenjati povijest ne samo Marijina života, nego povijest čovječanstva.

Piše Zdenka JELAČIĆ

Uvremenu korizme, kad nam je pogled usmjeren prema vazmenom trodneviju, Crkva 25. ožujka slavi svetkovinu Blagovijesti, odnosno potpunije Navještenje Gospodinovo. To je svetkovina kad slavimo Isusovo začeće u krilu Djevice Marije. Kako nam donosi Evandelje, u galilejskom gradu Nazaretu anđeo Gabriel je pohodio Mariju, djevicu koja je bila zaručena s Josipom. Čas anđelova navještenja blaženoj Djevici Mariji da je odabrana da bude Majka Sina Božjega, čas je Isusova utjelovljenja. Anđelove riječi Mariji: „Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga. Evo, ti ćeš začeti i roditi Sina...“ i Marijin odgovor: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!“, čas je začeća Isusova pod srcem Marijinim. Možemo reći da je utjelovljenje Sina Božjega početak Crkve zato što se Sin Božji utjelovljenjem „ušatorio“ među nama i omogućio da Crkva bude znak i sredstvo Božje prisutnosti među ljudima.

Taj radosni događaj iz Nazareta, susret anđela i Marije, duboko je utkan u kršćansku molitvenu praksu. Vjernici se ovog događaja triput dnevno prisjećaju kad na glas zvana izriču molitvu „Anđeo Gospodnji“.

Poglavarji svećenički i pismoznanci u jeruzalemskom hramu i na trgovima raspravljuju o času dolaska i načinu, na periferiji, u galilejskom gradu Nazaretu, gdje vlada potpuni mir i tisina, Bog preko anđela dolazi i objavljuje se jednoj ženi. Žena, imenom Marija, ne

Leonardo da Vinci, Blagovijest

samo da prva saznaje trenutak kad će doći Mesija, nego biva izabrana između svih žena da bude majka Sina Božjega.

Postavlja se pitanje kako je Marija prepoznala da je riječ o anđelu i da joj anđeo govori, kad nigdje ne piše da ga je vidjela. Možemo reći: u mnoštvu glasova prepoznala je glas anđela. Odgovor se krije u načinu govora. Anđeo govori kao nitko drugi. Dira dušu tamo gdje to nitko drugi ne umije. Mariji je rekao da je „milosti puna“. Anđeo je dotaknuo ono što je duboko osjećala u intimi svoje duše – da je na osobit način Bogu bliska. Ta njezina povezanost s Bogom krije da je ona bezgrešna od začeća. Možemo reći da je to bila tajna koju su samo ona i Boga znali. I anđeo je upravo rekao tu istinu koju nitko nije znao. Rekao je ono što je bila: milosti puna, i kao takva začet će Sina Božjega. Ono što je Marija osjećala u srcu, to sad anđeo iznosi na javu.

Marija je, međutim, uz drhtala i počela razmišljati kakve to ona čuje riječi i tko bi mogao biti taj koji izgovara te riječi. Možda se na prvi mah čini da se

odupire, ali ulazi u jedan argumentirani dijalog s anđelom, i na jedan način provjerava tko bi to bio tko s njom razgovara i radi li se o njoj osobno. Marijin odgovor da „ne poznaje muža“ znači da ne živi bračnim životom. Zato traži znak. Znak je njezina rođakinja Elizabeta koja je zatrudnjela unatoč odmakloj dobi. Znak je i njezino djevičansko materinstvo: iako ne živi s mužem, osjenit će je sila Svevišnjega, sići će na nju Duh Sveti. Izraz „osjeniti“ podsjeća na oblak u obliku kojega je Bog stajao nad pomičnim svetištem, Prebivalištem, u vrijeme prolaza kroz pustinju. Kad anđeo izjavljuje da će Duh Sveti sići na nju i zato će dijete koje će roditi biti prozvano Sinom Božnjim, tada Marija izriče svoj „fiat – neka bude“. Ovaj njezin „neka bude“ počinje mijenjati povijest ne samo Marijina života, nego povijest čovječanstva.

Marija je bila svjesna da ta predanost Bogu neće oslobođiti od patnje, boli... Štoviše, upravo zbog te spremnosti da prihvati Božje izabranje, uza sve ovozemaljske poteškoće, svi naraštaji zvat će je blaženom.

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač

Biskupski ordinarijat Porečke i pulske biskupije

Glavni urednik

Željko Mrak

Uredništvo

Blaž Bošnjaković

Gordana Krizman

Ilija Jakovljević

Tomislav Milohanić

Željko Mrak

Luka Pranjić

Adresa uredništva

Jurja Dobrile 1, 52400 Poreč
tel: 052/429-034

fax: 052/429-039

ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Rukopise i fotografije ne
vraćamo

Grafičko oblikovanje

Marijan Markežić

Grafička priprema

Gabrijel Erman

Tomislav Erman

Tisak

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Nakladnik

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun

2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Dr. Ivan Devčić,
riječki nadbiskup

Sadržaj

Crkvena godina

Blagovijest – Navještenje Gospodinovo **3**

Teološka misao

Korizma –
vrijeme posta i obraćenja **5/6**

Razgovor

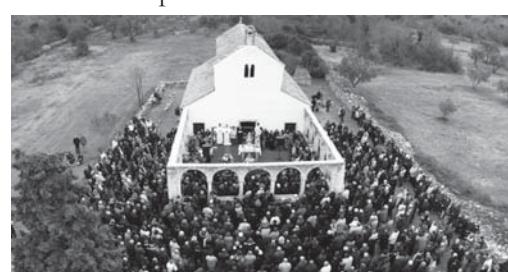
Dr. Ivan Devčić,
riječki nadbiskup i metropolita **7-9**

Kronika

Proslava blagdana Bl. Alojzija Stepinca **10**

Spomen na dr. Josipa Turčinovića **11**

Hodočasnici pohodili Sv. Fošku **13**

Župna zajednica

Drevna župa Krnica – Mutvoran **16-19**

Svjedočanstvo

Božo Glavičić,
sakupljač narodnog blaga

20/21

Pismo iz Rima

Koristi i rizici
digitalne komunikacije

22

Crkva i društvo

Ako želimo boljšak,
budimo zreo narod

23

Vijesti

U očekivanju beatifikacije
Wojtile i Bulešića

24/25

Obitelj

Tribina dr. Ladislava Ilčića

26

Mladi

Pismo učenice
Zrinke Lešić iz Amerike

27

Feljton

Život Crkve pod Venecijom

28/29

Savjeti

Astma u djece

30

Beside

Čakule pod ladonjon

31

Kad postite ne budite smrknuti kao licemjeri

Ulazimo u korizmu, vrijeme koje liturgijskim jezikom nazivamo «vrijeme posta i obraćenja». S tim u svezi nameće se pitanje ima li smisla još i danas govoriti o postu. Nije li to zastarjeli i preživjeli običaj o kojem bi bilo bolje govoriti u duhu današnjega mentaliteta, naime, o dijeti. O suzdržavanju od hrane s ciljem mršavljenja i čuvanja vlastitoga zdravlja?

Piše dr. Ilija ČABRAJA

Post, što je to? Ulazimo u korizmu, vrijeme koje liturgijskim jezikom nazivamo «vrijeme posta i obraćenja». S tim u svezi nameće se pitanje ima li smisla još i danas govoriti o postu. Nije li to zastarjeli i preživjeli običaj o kojem bi bilo bolje govoriti u duhu današnjega mentaliteta, naime, o dijeti. O suzdržavanju od hrane s ciljem mršavljenja i čuvanja vlastitoga zdravlja?

Da bismo shvatili smisao i pozadinu kršćanskog posta i uvidjeli o kojoj je praksi riječ, potrebno je osvrnuti se na njegovu povijesnu i biblijsku pozadinu.

Pojam i motiv posta. Kad govořimo o postu, u pravilu pod tim podrazumijevamo suzdržavanje od hrane i pića, i to iz kultskih razloga. Post ne smijemo miješati s apstinencijom, tj. sa suzdržavanjem od uzimanja «zabranjene hrane», što ima sasvim drugu pozadinu od posta. Tko posti taj se kroz određeno vrijeme odriče hrane, prazni želudac i vođen je asketskim motivima. Naprotiv, u prastara vremena vladalo je mišljenje da se hrana i piće mogu lako zatravati «štetnim snagama» i tako postaju «leglo demona». Kako bi izbjegli njihovom utjecaju, običavalo se suzdržavati od hrane i pića, i to noću kad je prijetila najveća opasnost od demonskoga utjecaja. U svrhu obrane od demona zazivalo se božansku zaštitu.

Tako je post počeo postepeno zadržavati magično-obredno značenje. Dovoljno se prisjetiti prakse kod

šamana i čarobnjaka. Oni poste da bi zadobili magičnu snagu i tako prinudili božanstva da, primjerice, dadnu kišu. Vojskovođa posti pred važan okršaj, lovac pred polazak u lov, roditelji za sretno rođenje njihova djeteta, zaručnici pred svadbu. Svaki novi korak u život uvodio se postom.

Začetnici velikih religija poste mjesec dana – pa i duže – pred vlastit nastup. Mojsije posti na Sinaju 40 dana i noći (usp. Izl 34,28; isto tako prorok Ilija, usp. 1 Kr 19,7-8), Isus u pustinji također 40 dana i noći (usp. Mt 4,1-11). Također Buda i Mohamed poste.

Post u Starom zavjetu. Biblijska pozadina posta u židovskom narodu ima jako staru tradiciju. Ono što posebno obilježava njihovu praksu posta je izražaj žaljenja i kajanja. Post kao znak javne žalosti bio je sasvim normalna pojava. Kad je kralj David saznao za Šaulovu i Jonatanovu smrt, «razderao je svoju odjeću, a isto su tako učinili i svi ostali koji su ili s njime. Optuživali su se, plakali i plesali do navečer» (2 Sam 1,11sl.). Post je bio izražaj žalosti nad nesrećom. Ako netko nije htio postiti tom zgodom, ostavljao je dojam da ga to ne pogoda.

Post kao izraz «tugovanja» rijetko je stajao sam za sebe. U pravilu s ovim je uvijek povezan element pomirenja s Bogom. Čovjek postaje svjestan vlastitih prijestupa te se postom nada zadržati Božje milosrđe (usp. Jer 14,12). Vrlo jak dojam u tom pogledu ostavljaju stanovnici Ninive: »Jona se dade na

put u grad. Cijeli je dan prolazio gradom i govorio: još četrdeset dana i Niniva je razoren! Ninivljani su povjerovali u Boga. Proglasili su post i svi se, veliko i malo, obukli na sebe pokorničku odjeću ...» (usp. Jona 3,4-9). Jasno je da post više nije samo izražajni znak žalosti zbog učinjenih prijestupa, nego ujedno i spremnost Bogu se obratiti i njemu jedinome služiti.

Starozavjetna misao o postu povezana je uz čin kajanja i žalovanja nad učinjenim grešima. Moglo bi se, dakle, reći da je post u vjerskom životu židovskoga naroda bio dvostruko ukorijenjen. S jedne strane postom se izražavalo žalost nad počinjenim grešima, a s druge strane post je služio produbljivanju odnosa s Bogom.

Kritika posta u Starom zavjetu. Kritika starozavjetne prakse posta najbolje je izražena kod proroka Izajije (usp. Iz 58,1-12). U narodu se proširila rezignacija a prigovori protiv Boga bivali su sve glasniji: »Zašto postimo ako ne vidiš, zašto trpimo ako ti ne znaš» (Iz 85,3)? Post koji je za cilj imao iznudit od Boga nagradu zbog pobožnosti koju je narod prakticirao, post koji se bio izrođio u ritualnost: »Spuštaju glavu k zemlji kao rogoz, steru poda se kostrijet i pepeo» (r. 5.), takav post je prema Izajinim riječima besmislen. K tome dođe još i to, dok dobro stojeći (bogataši) prakticiraju svoju pobožnost, drugi članovi zajednice moraju za njih raditi. Pohlepa i izrabljivanje, svađe i brutalno ugnjetavanje bližnjega, ostavljaju mo-

Isus u pustinji

litvu i post neučinkovitom. «Hoćeš li to zvati postom» (Iz 85,5)? Božji odgovor preko proroka: «Ne, to nije post koji je meni po volji!»

Prorok Izajja otkriva taj način posta kao pobožnu masku. Postom se ništa ne mijenja na nepravdi koja vlada u zemlji njihovoj. Takvim postom neće izbjegći sudu Gospodnjem. Post koji je Gospodinu po volji je kidanje okova nepravde, podijeliti kruh s gladnima, puštati na slobodu potlačene. Drugim riječima, Bog ne traži iscrpljivanje do neiznemoglosti, samokažnjavanje vlastitoga tijela, tj. duše, nego se posvetiti gladnome, golome i nemoćnom. Naglašena je potreba dijeliti s drugima dobra za život potrebna. Što prorok želi istaknuti? Izvanjski su obredi neuspješni ako se post ne očituje u svojoj socijalnoj dimenziji. Drugim riječima, treba se zauzeti za oslobođanje zatočenih, odbačenih, gladne nahraniti a beskućnika udomiti. Ovakav način pristupa postu, zapravo, polemizira s onima koji nisu spremni «razderati» srca svoja a ne halje, i koji ostaju pri izvanjskim pojavama (usp. Mt 25,31-46).

Da ne bude zabune, prorok ne traži ukidanje posta, nego drugačiju praksu posta. Nije riječ o odricanju od nečega (kave, slatkisa, cigara, čašice alkohola...), nego o obogaćivanju života

novom snagom, optimizmom, nadom, vitalnošću... Za to nisu potrebne, posebne, nove inicijative. Nije nužno ići u «treći svijet» da bismo došli do gladnih, bolesnih, napuštenih, prezrenih, nemoćnih... sve to imamo, nažalost, sve više oko nas, među nama: nezaposlenih, osiromašenih, rade a ne primaju plaću... Pruziti im ruku, izaći im u susret i pomoći koliko možemo i umijemo, to je post koji je Bogu po volji.

Post u Novom zavjetu. Novi zavjet spominje pojam «post» svega 20 puta, pri čemu treba imati na umu da Ivanovo evanđelje uopće ne poznaje tu praksu. Apostol Pavao u svojim poslanicama samo se dva puta osvrće na post.

Ali, rasprave koje su se vodile između Isusa i njegovih protivnika bile su jako žučne. Ne smijemo zaboraviti da su Isus i njegovi učenici pripadnici židovskoga naroda i kao takvi strogo vezani uz židovske vjerske propise. Budući da se nisu držali propisanih odredbi o postu, bila je to velika sablazan. Ako su određene skupine (farizeji, saduceji i pismoznanci) zbog toga oštros reagirali, to nas ne smije iznenaditi. Međutim, Isus na to ima odgovor: vremena su se promijenila. Njegovim nastupom došlo je novo vrijeme i u

njemu su ostvarena dugo najavljivana proročka obećanja. «Mogu li svatovi postiti dok je zaručnik među njima?», pita Isus i ujedno odgovara: «Dokle god imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti» (Mk 2,19). Ako bi sada postili činili bi to u nevrijeme. Među njima je stoljećima očekivani Mesija, Otkupitelj i navjestitelj Radosne vijesti. To je razlog da se raduju i nema mesta tugovanju i postu.

Vidjeli smo da je post već u Starom zavjetu doživio svoju osudu ako nije bio osmišljen, tj. ako se nije vodilo računa o pravednosti i osjećaju za bližnjega. Novi zavjet potpuno je na toj ravni jer se izravno spominju: *milostinja, molitva i post* (usp. Mt 6,1-18). Temeljno uporište pobožnosti sastoji se upravo u tome. Značajno je da se to ima ostvariti u *skrovitosti, neupadljivo*: «I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjeri. Izobličuju lica da pokažu ljudima kakao poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti» (Mt 6,16-18).

Dakle, novozavjetni spisi govore o postu u sasvim drugom kontekstu. Isus nije dokinuo post niti zabranio, ali želi onakav kakav je Bogu po volji.

Papa dolazi ohrabriti kršćanske obitelji

Nadbiskup dr. Ivan Devčić: *Važno je da rastemo i živimo iz svojih duhovnih korijena. Stablo koje se odvoji od svog korijena, prestaje živjeti. Tako se događa i čovjeku ako zapostavi svoju tradiciju, povijest, kulturu, vjeru. U tom je smislu potrebno razvijati zdravu samosvijest, koja neće imati kompleks manje vrijednosti pred drugima, nego će znati cijeniti svoje i s tih se pozicija otvarati drugima, njihovoj kulturi i vrijednostima.*

Razgovarao Željko MRAK

L: Poštovani nadbiskupe, hvala Vam na vremenu koje ste izdvojili kako biste čitateljima „Ladonje“ prenijeli neka Vaša promišljanja o sadašnjem vremenu, recentnoj povijesti i pogledu u budućnost. Za svoje biskupsko geslo uzeli ste riječi „Krist - naša nada“. Koliko su one danas aktualne?

Nada je uvijek aktualna, jer čovjek bez nade umire. Što je nada jača, to pojedinac i društvo uspješnije prevladavaju razne poteškoće i krize koje život neminovno donosi. Karakteristično je za nadu da njezino ispunjenje više ovisi o drugome nego o onome koji se nuda. Kada obolimo, nadamo se da će liječnici naći lijeka za našu bolest, u njih dakle polažemo svoju nadu, ali i u to da će naš organizam dobro reagirati te će tako bolest biti pobijeđena. To ne znači da nada znači pasivnost. Naprotiv, onaj koji se nada mora sa svoje strane učiniti sve što je neophodno da bi nada došla do ispunjenja. Nada traži aktivnost ne samo drugih, od kojih očekujemo razumijevanje i pomoć, niti se ona sastoji samo u očekivanju da će nam „sudbina“ biti naklonjena, nego ona traži i aktivnost onoga koji se nuda, traži borbu, nemirenje s danim stanjem.

Sve to vrijedi za nadu uopće. A kad je riječ o kršćanskoj nadi, ona je nezamisliva i nemoguća bez Krista. On je Bog koji se s nama posve solidarizira na način da je ne samo podijelio s nama naše muke i nevolje, nego i time što se

Dr. Ivan Devčić, riječki nadbiskup i metropolita

aktivno uključio na našoj strani kako bismo ih pobijedili. Zbog toga vjernik osjeća da u beznadnim situacijama nije sam, ni onda kad su mu drugi okrenuli leđa. Krist je uvijek tu i on daje snagu koja omogućuje nadu i u najtežim situacijama. Ako mnogi to tako ne osjećaju, razlog treba tražiti u slaboj vjeri. Isus je, naime, rekao, da i malo vjere (koliko je zrno goruščinol!) može „brda premještaťi“. Važno je također istaknuti da se kršćanska nada ne odnosi samo na onostranstvo, na zagrojni život, nego se itekako tiče našeg zemaljskog života sa svim njegovim peripetijama.

Stablo bez korijena prestaje živjeti

L: Vrijeme u kojem živimo je vrijeme svakojakih kušnji. Hrvatsko je društvo polarizirano i izostaje nužno potrebna kultura dijaloga. Kako u toj ponudi raznih i različitih novih „proizvoda“ ostati dosljedan sustavu vrijednosti u kojem smo odgajani i biti svjedok vjere koju ispovjedamo?

Važno je da rastemo i živimo iz svojih duhovnih korijena. Stablo koje se odvoji od svog korijena, prestaje živjeti. Tako se događa i čovjeku ako zapostavi svoju tradiciju, povijest, kulturu, vjeru. U tom je smislu potrebno razvijati zdravu samosvijest, koja neće imati kompleks manje vrijednosti pred drugima, nego će znati cijeniti svoje i s tih se pozicija otvarati drugima, njihovoj kulturi i vrijednostima. Pojedinci i narodi koji takve samosvijesti ne budu imali, teško će se održati u globaliziranom svijetu. Radi toga je važno poznavati povijest i kulturu vlastitog naroda. A budući da je ta kultura najviše oblikovana kršćanstvom, potrebno se potruditi bolje upoznati i kršćansku vjeru, njezine istine i vrijednosti. Bez svega toga nećemo ljubiti svoje duhovne korijene niti iz njih živjeti. Traži se dakle pozitivan pristup prema onome što nas je stvorilo i bez čega nas ne bi bilo, a ne samo nekakva kritička distanca, koja je danas prisutna kod mnogih, pogotovo

kad je riječ o kršćanstvu. Nema sumnje da su kršćani tijekom povijesti počinili i mnoge greške, ali ako bi se zbog toga odrekli Crkve i kršćanstva, bili bismo slični onima koji se odriču svojih roditelja jer su učinili nešto što nije bilo dobro, zaboravljajući pritom da su ih oni ne samo rodili, nego i toliko dobra u svom životu učinili.

L: Nakon osnovne škole u Krasnom, srednjoškolskog obrazovanja u Rijeci i Pazinu od 1967. do 1970. studirali ste teologiju i filozofiju na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci, a od 1970. do 1980. na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, gdje ste stekli akademski stupanj doktora filozofije. Kako danas gledate na to „rimsko razdoblje“?

Rado se sjećam „rimskog razdoblja“ u svome životu, koje je trajalo punih deset godina (od 1970. do 1980.). Kao pitomac u Papinskom zavodu Germanicum et Hungaricum i kao student na Papinskom sveučilištu Gregoriana imao sam prilike izbliza upoznati pripadnike različitih naroda, jezika i kultura, a koje je sve povezivala ista kršćanska vjera i Crkva. Nigdje kao u Rimu ne može se doživjeti univerzalnost Crkve. Isto se tako nigdje kao u Rimu ne može tako opipljivo doživjeti kontinuitet povijesti i života. Iz staroga izrasta novo i jedno u drugome živi. Upravo je takav život. Promatraljući današnji Rim kako živi na ostacima starog Rima, i kako ti ostaci žive u njemu, postao sam svjestan koliko je točna tvrdnja ruskog filozofa Nikolaja Berdjajeva da se „napredovanje života i umnožavanje vrijednosti odvija preko konzervativnog načela koje stari život preobražava za vječnost, kao i putem stvaralačkog načela koje stvara novi život za tu istu vječnost“. Zbog toga „raskid između očinstva i sinovstva, koji se zbiva u sklopu lažnog konzervativizma ili lažnog revolucionarstva, označava slabljenje vitalnosti - to je duh smrti i za prošlost i za budućnost“.

Mons. Ivan Devčić

Stepinac je mučenik za jedinstvo Crkve, što je u ono vrijeme značilo i očuvanje jedinstva hrvatskog naroda. Koliko nam je i danas zajedništvo važno, i u Crkvi i društvu, odnosno koliko nam ono nedostaje, svi dobro znamo. Blaženi Alojzije nam poručuje, a očito će nam i Sveti Otac to poručiti, da se za zajedništvo i jedinstvo treba zauzimati, pa i žrtvovati po uzoru na Isusa Krista koji je došao srušiti sve pregrade među ljudima, kako je rekao sv. Pavao.

Svrishodan jezik medija

L: Izvanredni ste profesor filozofije na Teologije u Rijeci. U svom bogatom znanstvenom i nastavničkom radu objavili ste mnoge knjige, znanstvene i stručne članke, držali seminare. Koje je uže područje Vašeg znanstveno-istraživačkog rada?

Imenovanje za riječkog nadbiskupa i metropolitu zateklo me kao predstojnika Teologije u Rijeci, koja je područni studij Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu, i u znanstveno-nastavnom zvanju izvanrednog profesora na katедri filozofije. Nakon preuzimanja biskupske službe nastavio sam predavati kao honorarni profesor. Tijekom tridesetogodišnjeg profesorskog rada predavao sam gotovo sve filozofske discipline, no posebno sam se bavio filozofijom religije, filozofskom teologijom i etičkim pitanjima, o čemu sam napisao i više radova. Pored toga, omiljeno područje moga rada bila je i filozofija ruskog filozofa Nikolaja Berdjajeva. O njemu sam napisao doktorsku radnju na temu: „Personalizam kod Nikolaja Berdjajeva“, ali sam se njime nastavio baviti i kasnije, sve do danas, pa je tako nastala još jedna moja knjiga o njemu, tiskana prošle godine pod naslovom: „Filozofija povijesti i kulture Nikolaja A. Berdjajeva“. Kod njega me se posebno doima angažiranost njegove misli, zaljubljenost u slobodu, nastojanje da se u duhu kršćanske vjere odgovori na izazove vremena, ideja stvaralačkog kontinuiteta, naglašavanje duhovnih uzroka suvremene krize i spoznaja da nas iz nje može izvesti samo nova kršćanska duhovnost.

L: Bavili ste se i novinarsko-urediocačkim radom?

Novinarski me je rad uvijek zanimalo i privlačio još za studentskih dana, što me je potaknulo da neko vrijeme honorarno pomažem u hrvatskoj sekciji Radio Vatikana. Kad sam završio studij i vratio se u Rijeku, postavljen sam bio za pomoćnog urednika mjesecačnika Riječko-senjske nadbiskupije „Zvona“. Neko sam vrijeme bio i glavnim urednikom. Takoder sam bio glavni urednik Riječkog teološkog časopisa, suradnik u Novom listu i na Radio Rijeci te u raznim drugim medijima. Objavljene su i dvije knjige mojih novinarskih članaka i intervjuja. Novinarski je rad vrlo koristan za svećeničko djelovanje, jer potiče svećenika da govori i razmišlja načinom i jezikom

kojim razmišljaju i govore oni kojima se u svojoj službi obraća. Već je Ivan Pavao II. naglašavao kako se medijima ne smijemo koristiti samo kao modernim „propovjedaonicama“ već da riječ Božju trebamo izricati jezikom i kulturom što ih mediji stvaraju.

Papin pohod, milosni događaj za Crkvu

L: Papa Benedikt XVI. posjetit će u lipnju našu zemlju. U godini obitelji, u vremenu kušnji, bit će to veliki događaj za Crkvu u Hrvata i čitav hrvatski narod.

Pastirski pohod pape Benedikta XVI. veliki je milosni događaj za našu Crkvu i vjernike, ali i za cijelo društvo. U krizi u kojoj se nalazimo potrebna nam je riječ ohrabrenja koju će nam Sveti Otac sigurno znati na najbolji način uputiti. Činjenica da dolazi na prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji govori kako će željeti dati podršku našim obiteljima da žive obiteljske vrijednosti i otajstvo kršćanskog braka, ali i pozvati cijelu društvenu zajednicu da više prepoznaće i cijeni važnost obitelji, koja je doista koljevka ljudskosti i društva. Mladima će također uputiti riječi poticaja na odvažnije nasljedovanje Isusa Krista, a svijetu znanosti, kulture i privrede da se ne boje Krista, kako bi rekao njegov prethodnik Ivan Pavao II., već da mu širom otvore vrata. Znamo da je Papina želja pomoliti se na grobu blaženog Alojzija Stepinca, što je također višestruko znakovito. Istaknuo bih samo da je Stepinac mučenik za jedinstvo Crkve, što je u ono vrijeme značilo i očuvanje jedinstva hrvatskog naroda. Koliko nam je i danas zajedništvo važno, i u Crkvi i društvu, odnosno koliko nam ono nedostaje, svi dobro znamo. Blaženi Alojzije nam poručuje, a očito će nam i Sveti Otac to poručiti, da se za zajedništvo i jedinstvo treba zauzimati, pa i žrtvovati po uzoru na Isusa Krista koji je došao srušiti sve pregrade među

ljudima, kako je rekao sv. Pavao.

L: Sluga Božji danas i blaženik sutra, Miroslav Bulešić?

Potajno smo se nadali da će Sveti Otac u prigodi pohoda Hrvatskoj proglašiti blaženim slugu Božjega Miroslava Bulešića. Ali sada znamo da do toga neće doći. No, raduje nas vijest da je u Rimu njegova kauza takoreći zaključena, što znači da će u skoro vrijeme doći i do njegova proglašenja blaženim. Bit će to velik duhovni događaj za Istru, ali i za cijelu

« Potajno smo se nadali da će Sveti Otac u prigodi pohoda Hrvatskoj proglašiti blaženim slugu Božjega Miroslava Bulešića. Ali sada znamo da do toga neće doći. No, raduje nas vijest da je u Rimu njegova kauza takoreći zaključena, što znači da će u skoro vrijeme doći i do njegova proglašenja blaženim. Bit će to velik duhovni događaj za Istru, ali i za cijelu Hrvatsku. Bit će to potvrda da je Bog uvijek na strani onih koji trpe, a ne onih koji čine nasilje.»

Hrvatsku. Bit će to potvrda da je Bog uvijek na strani onih koji trpe, a ne onih koji čine nasilje. Svim svećenicima, ali i vjernicima, Bulešićevu će proglašenje blaženim biti dodatnim poticajem i pozivom na dosljedno življenje kršćanskog poziva. Također će taj čin potaknuti da se više i brže skupljaju podaci i o tolikim drugima koji su bili na sličan način mučeni zbog svoje vjernosti Isusu Kristu i njegovu evanđelju ljubavi.

L: Papa Ivan Pavao II. imenovao Vas je 17. studenog 2000. riječkim nadbiskupom metropolitom, tu veliku čast i odgovornost zauzeto obnašate već 11 godinu. Član ste Stalnog vijeća HBK-a, a u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji obnašate i službe predsjednika Odbora za sredstva društvene komunikacije i predsjednika Vijeća za laike, a član ste i Komisije HBK-a za odnos s Europskom unijom. Puno rada, truda i strpljenja. Kako uspijevate uskladiti sve te obvezе?

Obveza i zaduženja je dosta i nije ih lako uvijek sve ispuniti onako kako bih želio i kako je potrebno. No, imam i dobre suradnike na koje se mogu osloniti. Važno je dobro planirati vrijeme za rad, a ostaviti i nešto za odmor. Konačno, bitno je učiniti ono što je u našim mogućnostima, a ostalo prepustiti Gospodinu.

L: Uz još jednu zahvalu za ovaj razgovor, što poručujete čitateljima „Ladonje“?

Sve čitatelje „Ladonje“ pozivam na duhovnu pripremu za pohod Svetog Oca i na sudjelovanje na susretu s njime u Zagrebu. Korizmeno vrijeme, koje će doskora početi, izvrsna je prigoda da, u svjetlu Isusovih riječi: „Obratite se i vjerujte evanđelju“, ispitamo svoje osobno življenje kršćanske vjere, da promotrimo svoj obiteljski život te uklonimo sve što u njemu nije u skladu s Isusovom zapovijedi ljubavi. Mladima bih poručio da se oduševe za Krista i hrabro stanu na put kojim je on prvi pošao te slijedeći taj put dođu i na susret s njegovim namjesnikom, Petrom naših dana, u Zagreb. Sveti Otac je simbol jedinstva Crkve, a Crkva zajednica koja je poslana okupiti u jednu obitelj sve narode, što nam svima treba biti poticajem da se čuvamo svega što unosi podjele i razdore u obitelji, na radna mjesta, u susjedstvo i u cijeli narod, odnosno da se svi trudimo u svojoj sredini biti čimbenicima sloge, zajedništva i mira.

Stepinac sačuvao i održao jedinstvo Crkve u Hrvata

Na svečanom euharistijskom slavlju u Škopetima porečki i pulski biskup Ivan Milovan rekao je za bl. Stepinca da ga ni pohvalama, ni laskanjem, ni zastrašivanjem nisu uspjeli odvratiti od Crkve i Učitelja.

Prekrasna nova crkva u Škopetima posvećena bl. Alojziju Stepincu bila je na Stepinčevu dupkom ispunjena vjernicima iz Škopeti, drugih mjesta župe Motovunski Novaki i gostiju. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je porečki i pulski biskup Ivan Milovan, uz sudjelovanje kancelara biskupije mr. Ilike Jakovljevića, ovdašnjeg župnika vlč. Marina Mikolića, oca pavilna Czeslawa Bielena, vlč. Atilija Krajcara, vlč. Marcela Lakoseljca i vlč. Dragutina Petrovića. Misno je slavlje pjevanjem popratio domaći crkveni zbor.

Sto sve režimi 20. stoljeća nisu pokušali da bi ušutkali toga velikog čovjeka koji je bio, kažu, najjači, najotvoreniji glas Europe u vrijeme nacizma u jednoj maloj Hrvatskoj, a kojemu poslije rata nije bilo dozvoljeno da bude takav, ali je svojim primjerom bio veliki glas Crkve šutnje, sve do smrti godine 1960.? On je doista sve riskirao. Oni koji su pratili njegov životopis znaju koliko je bio težak režimu u Hrvatskoj za vrijeme rata. Bio je veoma neugodan ondašnjoj vlasti; protestirao je protiv rasnog zakona, za-

lagao se za proganjene, borio se protiv nepravde. Nama je poznato kako je to izgledalo i nakon 1945., nisu ga uspjeli pridobiti za sebe ni pohvalama, ni laskanjem, a ni zastrašivanjem. Ustrajao je uz velike patnje, kao veliki svjedok Božji, po primjeru svoga učitelja Isusa Krista, izdržao sve do kraja, na neki način do Crkve na križu – rekao je u propovijedi biskup Milovan.

Biskup je podsjetio da papa Ivan XXIII. bio prežalostan osudom kardinala Stepinca na montiranom procesu. „Tvornica laži onoga režima, koja je još prisutna na Balkanu, izmišljala je laži na račun njega, tog svetog čovjeka, koji je samo htio biti vjeran jedinstvu Crkve i na račun Katoličke crkve. Ustrajao je Stepinac, sačuvao je i održao jedinstvo Crkve u Hrvatskoj sa Svetom Stolicom, što ga je koštalo velike patnje, ali je ustrajao“, napomenuo je biskup Milovan.

Rekao je također da se kod blaženog Stepinca osobito ističe vjernost savjesti. „Od ranih dana bio je vjeran savjesti, nastojao je oblikovati svoju savjest po Svetom pismu, u čemu su mu pomagali mo-

litva i sakramenti. Bl. Alojzije Stepinac ustrajao je na tomu čitavog života, do časa smrti. Možemo reći da je smrt bila pečat tom Bogu predanom životu. Zadnje riječi koje su izasle iz njegovih usta, na izdisaju na svojoj bolesničkoj postelji u Krašiću, bile su: „Fiat voluntas tua!“, „Budi volja tvoja!“ To znači da je bio uskladen s voljom Božjom... Mučenici nam svijetle, potiču nas da ustajemo, da podnosimo teškoće, izazove, križeve – duše, tijela, naroda, kraja, župe... Neka primjer blaženog Alojzija Stepinca, vjernika Božjega, biskupa koji je bio mnogima dobar kompas, bude i nama primjer i poticaj da ustrajemo, izdržimo i da tražimo dobru savjest, kako bismo što bolje živjeli i bili svjetlo svijeta i sol zemlje“, poručio je u propovijedi biskup Milovan.

Sveta misa je prikazana za sve dobrotvore, žive i pokojne, koji su uložili truda da se izgradi ova crkva posvećena Blaženiku, a napose se biskup spomenuo pok. svećenika Mirka Štokovića i njegove zasluge. Radost druženja okupljenog vjerničkog puka nastavila se ispred crkve uz prigodni domjenak. (T. M.)

Hrvat, teolog, europskih razmjera

U prigodi Dana Kršćanske sadašnjosti održana je komemoracija 20. obljetnice smrti dr. Josipa Turčinovića, uz dr. Vjekoslava Bajsića i dr. Tomislava Janka Bunića, utemeljitelja ove značajne postkoncilske crkvene ustanove.

Dan Kršćanske sadašnjosti i spomen 20. obljetnice smrti dr. Josipa Turčinovića obilježeni su 22. veljače u Zagrebu. Obilježavanje je započelo komemorativnim programom na Mirogoju. Na kapucinsku grobnicu dopisano je ime prof. dr. Josipa Turčinovića, koji je preminuo 3. listopada 1990. godine, a pokopan je u Sv. Petru u Šumi. U grobnici počiva prof. dr. Tomislav Janko Šagi-Bunić (1923. -1999.), a posljednjom željom i oporukom u njoj je želio biti pokopan i prof. dr. Vjekoslav Bajsić (1924. - 1994.), sva trojica utemeljitelja Kršćanske sadašnjosti.

Molitvu za utemeljitelje KS-a predvodio je dr. fra Bonaventura Duda. Misu zadušnicu u crkvi Krista Kralja predvodio je porečki i pulski biskup Ivan Milovan, a propovijedao je provincial Hrvatske kapucinske provincije fra Ivica Petanjak.

Programu, koji je nastavljen u dvorani "Vijenac" Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu, prisustvovali su i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, vojni biskup Juraj Jezerinac, porečki pulski biskup Ivan Milovan i gospicko-senjski biskup Mile Bogović, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta dr. Josip Oslić, predstavnici kulturnih ustanova te brojni suradnici, podupiratelji i prijatelji KS-a.

Direktor KS-a dr. Željko Tanjić u pozdravnom govoru istaknuo je da KS već 43 godine ispunjava temeljno poslanje koje je po dekreту o ustanovljenju namijenio njen osnivač, zagrebački nadbiskup i kardinal, u to vrijeme već imenovani pročelnik Kongregacije za nauk vjere

Dr. Josip Turčinović

Franjo Šeper. "Poslanje istraživanja, dokumentiranja i proučavanja Koncila i njihovo promoviranje u Crkvi i društvu, obogaćivanje teološke i crkvene javnosti novim ponajboljim duhovnim djelima, kao i stvaranje ideja, odnosa i razmišljanja koji će pomoći našoj Crkvi u njenom temeljnem poslanju naviještanja Evanđelja, posebice kroz svijet kulture i znanosti, uvijek je novi izazov svima u KS-u, izazov s kojim se nosimo s više ili manje uspjeha", rekao je dr. Tanjić.

Okupljenima se obratio i biskup Milovan, zahvalivši KS-u za sve što dugi niz godina daje Crkvi i narodu.

Tom prigodom predstavljen je prvi svezak izabranih spisa dr. Josipa Turčinovića "Misao vjere". U osvrtu na knjigu, mr. Stjepan Brebić istaknuo je da 20 godina nakon Turčinovićeve smrti i još više nakon što su pojedini tekstovi izvorno nastajali, knjiga danas sigurno predstavlja veliku novost i veliko obogaćenje na području domaće teološke literature. Govoreći o knjizi, dr. Josip Grbac rekao je da su svi tekstovi, njih 61, stilski dotjerani; oni su ne samo povjesni, teološki, nego i književni tekstovi u kojima dolazi do izražaja i Turčinović

kao poznavatelj književnosti i pravopisa. Čovjek je prioritet Turčinovića, za tog čovjeka ima razumijevanja i shvaća njegove stranputice, i ne optužuje ga, i kada taj čovjek zapada u formalizam i vjeru doživljava kao folklor, on nastoji tog čovjeka razumjeti, i brani strasno sve oblike religioznosti koje bi mi danas pogrešno mogli nazvati folklorom. Čitanje ove knjige je teološka izobrazba, ali i jednostavno razmišljanje nad pitanjima i problemima nad kojima se vjernik uvijek, a pogotovo danas, susreće i može je čitati i akademik, a može je bez problema čitati i shvatiti i srednjoškolac, rekao je dr. Grbac.

Svjedočanstva o Josipu Turčinoviću iznijeli su biskup Mile Bogović i fra Bono Zvonimir Šagi, OFMCap. "Josip Turčinović za mene je jedna od najvećih osoba hrvatskog naroda u 20. stoljeću", rekao je biskup Bogović te podsjetio da mu je u 7. razredu gimnazije Turčinović bio nadziratelj, kao student bogoslovije. Fra Bono Zvonimir Šagi istaknuo je da Turčinović nije bio osoba koja ističe svoju osobu, nego traga za darovima u ljudima koji mogu i moraju doći u prvi plan.

Nakon premijerne projekcije filma o Josipu Turčinoviću "Sijač riječi" autorice Irene Hrvatin okupljenima se obratio kardinal Bozanić. Istaknuo je da je Turčinović bio Hrvat europskih dimenzija koji je i danas u mnogim stvarima nadahnute za djelovanje u vremenu nove evangelizacije.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su s. Ceciliya Pleša i s. Imakulata Malinka, te klapa "Nostalgija". (L/IKA)

Mise zahvalnice za mons. Krebelu

PULA/TINJAN U povodu imenovanja pulske podružnice Hrvatskog katoličkog lječničkog društva imenom mons. Marcela Krebela služit će se mise zahvalnice u Puli i u Tinjanu. Mons. Krebel je bio prvi duhovnik pulske podružnice HKLD-a od osnutka 1992. do smrti 2008. godine.

U Puli u crkvi Sv Pavla, 22. ožujka u 18 sati, misu će predvoditi porečki i pulski biskup Ivan Milovan u koncelebraciji sa zagrebačkim pomoćnim biskupom dr. Valentinom Pazaićem i vlč. Milanom Mužinom, duhovnikom HKLD-a. Vlč. Ivan Macinić istim povodom služit će misu zahvalnicu u župnoj crkvi Sv. Šimuna i Tadeja 3. travnja u 11 sati. (L)

Biskupov pastoralni pohod

GROŽNJAN Porečki i pulski biskup Ivan Milovan 29. i 30. siječnja bio je u kanonskoj vizitaciji župa Grožnjan, Momjan, Krasica, Kostanjica i Brdo, koje vodi don Luka Pranjić. Iustom prigodom biskup i župnik sastali su se s grožnjanskim načelnikom Rijnom Dunišem, a nakon toga je biskup obišao crkve u Kostanjici i susreo se s tamošnjim župljanim.

Tijekom svog pastoralnog pohoda biskup Milovan se sastao s članovima župnih pastoralnih vijeća iz svih župa i raspravljali su o stanju brojnih crkvi na ovom području.

Zadnjeg dana biskup je služio četiri mise: u Grožnjanu, Momjanu, Krasici i Brdu, nakon svake je razgovarao s ministrantima i članovima župnih zborova, a vjernici su ga ispred crkve srdačno dočekivali.

Tijekom svog boravka na ovom području biskup je posjetio Margaretu Damiani u Lozarima, koja je navršila 100 godina života. (V.D.M.)

Biskup primio pjevača Zečića

POREČ Biskup Ivan Milovan primio je prošloga mjeseca glazbenika Dražena Zečića, koji je upoznao biskupa sa svojom pjevačkom karijerom. Biskup mu je poželio puno uspjeha te izrazio zahvalu što će se odazvati humanitarnom koncertu koji će naša Biskupija organizirati na ljeto u Puli.

Biskup Milovan je tom prigodom istaknuo da u ovim recesijskim vremenima moramo svi dati svoj doprinos kako bi najsiromašnije obitelji što lakše prebrodile ovu tešku ekonomsku krizu. (L)

Zlatni pir supružnika Mikolić

KAROJBA Ante Mikolić i Marija r. Močibob iz Karoje proslavili su 4. veljače zlatni pir, 50 godina zajedničkog života. To je rijetka i velika radost u životu. U župnu crkvu dopratili su ih djeca Nenad i Mirta, unuci Tjaša i Nenemi, uz rodbinu i prijatelje. Obnovili su bračnu vjernost i pristupili sv. sakramentima.

Vjenčao ih je tadašnji župnik Josip Rojnić uz kumove Mariju Mikolić i Serđa Močiboba. Svega se toga sjećaju i danas i zahvaljuju Bogu i Majci Božjoj. Život ih nije mazio, zdravlje ih je pratilo kroz život, te su zasluzili mirovinu radeći u „Pazinki“. Redoviti su na

sv. misi, a Marija je još nedavno bila članica župnog zabora koji im je prigodom slavlja pjevalo.

Nakon obreda u crkvi zaustavili su se u župnoj dvorani uz kolače i piće. Župni zbor im je zapjevalo „Mnoga ljeta još živjeli i sretni bili“. Veselje se nastavilo u rodnoj kući gdje su se s rodbinom i prijateljima družili do kasno u noć. Neka ih dobri Bog još puno poživi zdrave i vesele! (Vlč. Atilije Krajcar)

Marija i Ante Mikolić

Misa i druženje za Sv. Blaža

GROŽNJAN Svečanom, koncelebriranim misom u župnoj crkvi Grožnjan je proslavio blagdan Sv. Blaža, suzaštitnika župe. Euharistijsko slavlje predvodio je velečasni Vladimir Brizić, mladomisnik koji je na studiju u Zagrebu, uz koncelebraciju grožnjanskog župnika Luke Pranjića i bujskog Mladena Milohanića.

U nadahnutoj propovijedi vlč. Brizić istaknuo je da primjer sv. Blaža treba potaknuti vjernike na hrabrost da žive i ispovjedaju svoju veru u Krista.

Nakon mise i blagoslova grla, nastavljeno je druženje uz zakusku, pjesmu i ples uz grupu Trio Šaltin i prijatelje. (V.D.M.)

Brojni hodočasnici pohodili Sv. Fošku

Župnik preč. Marijan Jelenić na kraju mise podijelio je Povelju i plaketu Župe sv. Blaž, i to: Mariju Liniću, Lidiji Györfi, cvjećarici za dugogodišnje kićenje bazilike, Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Vodnjan i Vlastitom pogonu za održavanje Grada Vodnjana.

Okupljeno mnoštvo

VODNJAN U nedjelju, 13. veljače, održano je tradicionalno hodočašće u baziliku Sv. Foške u Batvačima kod Vodnjana. Brojni su hodočasnici osim pješice pristigli s 800 automobila. Svečanu je misu uz asistenciju četiri bogoslova iz Pule, predvodio župnik Marijan Jelenić.

On se osvrnuo na krizno doba, što se dogodilo i sv. Foški u preadolescenciji. Probleme je riješila krštenjem. I mi kršćani imamo probleme, ali je rješenje u reevangelizaciji, u Ocu, Sinu i Duhu Svetomu. Raditi uvijek inventivno kao Otac svega, raditi u skladu s voljom Božjom kao Isus, i s ljubavlju, nošeni Duhom Svetim, rješenje je krize u potrošačkom društvu, naglasio je propovjednik.

Mnogi su se pohvalno izrazili o slavlju, a jedan je liječnik rekao: „Ovo mi je bila najljepša misa i najljepša propovijed u životu.“

Nakon pričesti pjevač iz Rijeke Davor Lešić otpjevao je „Daj mi snage, Bože moj“ i Schubertovu „Ave Mariju“.

Uprigodi slavlja Mario Linić iz Matulji darovao je crkvi nove klupe, novi kip sv. Foške, izrađen u Mađarskoj, i novi križni put. Tom je zgodom postavljena u crkvi i njegova prva samostalna izložbe sakralne tematike. Izložbu je otvorio župnik i citirao Ivana Pavla II. kako je „umjetnost razgovor s Apsolutnim“, a umjetnika je potaknuo neka i dalje slika jer

„vibracije njegove duše zabilježene na platnu, mogu i mnoge druge navesti na razgovor sa Stvoriteljem“.

Župnik je na kraju mise podijelio Povelju i plaketu Župe sv. Blaž, koju župa dodjeljuje najzaslužnijim ustanovama i pojedinциma za život župe, i to: Mariju Liniću, Lidiji Györfi, cvjećarici za dugogodišnje kićenje bazilike, Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Vodnjan i Vlastitom pogonu za održavanje Grada Vodnjana. Vatrogasna postaja iz Pule je dovezla skelu s koje se moglo osmatrati da ne izbjije požar od vatri koje se tradicionalno pale za piknik i s koje je napravljen milenijski snimak koji vidite na slici. To je za sada misa koja u jednom trenu okuplja najviše ljudi u Istri. (L)

Podržana namjera osnivanja podmlatka

Unedjelju, 13. veljače, pulska Konferencija Sv. Vinka Paulskog župe Sv. Pavla apostola u Puli, obilježila je prvu obljetnicu postojanja. Svečano večernje misno slavlje u župnoj crkvi, uz koncelebraciju župnika domaćina vlč. Milana Mužine i drugih svećenika iz dekanata, predvodio je mons. Vilim Grbac, pulski dekan. On se u homiliji osvrnuo na karijativnu djelatnost volontera, iskazavši im zahvalu.

Nakon mise je u župnoj vjeroučnoj dvorani nastavljeno je druženje, na kojem je predstavljeno djelovanje Konferencije tijekom prve godine postojanja, kroz inicijative i suradnje sa sličnim organizacijama u većim hu-

manitarnim projektima, te sudjelovanje na skupovima i seminarima u nacionalnoj središnjici udruge u Zagrebu u prigodi proslave 350. jubileja Sv. Vinka. Naglašena je želja i namjera osnivanja podmlatka Konferencije, što je posebno podržala s. Lidija iz Reda sestara Milosrdnica.

Predsjednik župne konferencije je Andrej Angelini, dopredsjednica Irena Grahovac, tajnica Blaženka Butorac, rizničarka Ines Brnić, zapisničarka Marjeta Krizmanić. Duhovnik je vlč. Milan Mužina.

Skupu je nazočila i Mirjana Zidarić, predsjednica Područnog vijeća Sv. Maura - Udruge Sv. Vinka Paulskog za Porečku i Pulsku biskupiju, koje okuplja devet lokalnih Konferencija. (G. K.)

Izlet u Dalmaciju

MOTOVUNSKI NOVAKI Zahvaljujući dobrotvorima, članovi župnog zbora Sv. Marine iz Motovunskih Novaka uživali su u dvodnevnom izletu po Dalmaciji. Posjetili su šibensku starogradsku jezgru, zapjevali u katedrali, a u Trogiru su se divili poznatom Radovanovom portalu. Na izletu su i razgledali Vodice i Zadar te prisustvovali svetoj misi u Ninu. (L.)

Stepinčevo u Funtani

Funtanjani u Krašiću

Svetu misu u prigodi Stepinčeva u župnoj crkvi Sv. Bernarda u Funtani predvodio je mladomisnik Alen Žufić, u suslavljaju s vrsarskim župnikom Linom Zohilom i domaćim župnikom Maksimilijanom Buždonom. Blaženi Alojzije Stepinac suzaštitnik je funtanjske župe.

Mladomisnik Žufić u propovijedi je naglasio naše poslanje - biti sol zemlje. Usto, kardinal Stepinac je podnio mučeništvo krvi, dok nas danomice očekuje bijelo mučeništvo: svjedočiti i živjeti vjeru. „Moramo se truditi biti pošteni u nepoštenom svijetu, biti časni u nečasnom svijetu. Blaženi zagrebački kardinal uzor nam je kako se treba pouzdati u Boga. Vjera vodi u život. Čovjek bez vjere gubi smisao života i prepušta se porocima, a u trenucima očaja, oduzima si život. Treba umrijeti grtjehu da bi se živjelo u Kristu“, poručio je vlč. Žufić.

Tijekom misnoga slavlja pjevalo je crkveni zbor pod ravnanjem Zlatka Crnkovića, a za orguljama je bila Mihaela Štifanić.

Ove godine u Funtani nije bilo trodnevnice za Stepinčevo, ali su zato župljani 12. veljače bili na jednodnevnom hodočašću, obišli su Krašić, Zagreb i Mariju Bistricu. Šezdesetak župljana bilo je oduševljeno onim što su vidjeli i doživjeli. U Krašiću su razgledali crkvu i župni dvor u kojem je Stepinac bio zatočen, a u zagrebačkoj prвostolnici na njegovu grobu zapjevali su njegovu himnu.

U glavnome gradu vodič im je bio njihov nekadašnji župnik, vlč. David Klarić, sada u službi vojnog kapelana u Zagrebu. Hodočasnici će u lijepom sjećanju ostati i nacionalno marijansko svetište, Marija Bistrica, gdje su prošli postaje križnoga puta i bili na svetoj misi. (T. Ć.)

Brojna krštenja u župi

Josip Mališa i Roko Šepić u naruču svojih roditelja

MOTOVUNSKI NOVAKI U studenome prošle godine u crkvi Bl. Alojzija Stepinca u Škropeti, župnik je krstio dvojicu dječaka - Josipa Mališu i Roka Šepića. Josip je šesto dijete u obitelji Alojza i Sanje Mališa u kojoj je sada pet muških i jedna djevojčica: Filip, Matej, Dominik, Natalija, Jakov i Josip. U obitelji Šepić uz Roka je malo stariji brat Martin a njihovi su roditelji Alvijan i Marina. Što se tiče njihovih imena, u cijeloj župi nema sličnih njihovima pa su dva brata jedinstveni - Martin i Roko.

U nedjelju, 13. veljače, u župnoj crkvi krstilo se još jedno dijete iz Škropeti, Nikša Simić, sin Petre i Dragana, a 27. veljače Donna, također iz Škropeti, kćerka Ivane i Klaudija Ivetca. Trenutno Škropeti imaju više djece nego sva ostala sela zajedno u cijeloj župi Motovunski Novaki.

Župa je 31. prosinca lani brojila 826 stanovnika i ima sveukupno 175 djece.

Tu su ubrojeni oni najmanji koji su doma sa svojim roditeljima, zatim oni koji idu u vrtić, koji pohađaju osnovnu područnu školu u Karojbi i oni učenici koji pohađaju srednje škole u Pazinu, Puli i Poreču. Školu u Karojbi pohađaju iz župa Novaki, Karoje, Rakotole i iz sela Kvešti koje pripada župi Muntrilj. Svi učenika u školi od prvoga do osmoga razreda je 138, a u dječjem vrtiću 26 djece. Od tih iz župe Novaki je 85 učenika i 19 djece u vrtiću.

Iako imamo više razloga da budemo pesimisti zbog pogubnih kriza koje prodiru u obitelji, pa i u one kršćanske, svako rođenje novoga života i svako krsno preporođenje na božanski život donosi novu radost i nadu. (pl. Marino Mikolić)

Susreti djevojaka kod sestara milosrdnica

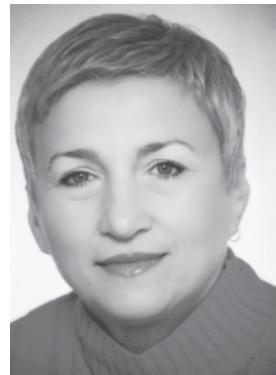
PULA Pulsku kuću sestara milosrdnica Sv. Vinka Paulskog jednom mjesечно zaživi mladošću. Od studenoga 2009. tri časne sestre koje obitavaju u toj kući, s. Milena Kramar, s. Marija Lidija Turković i s. Janjka Mazić, organiziraju susrete djevojaka. Od 15-ak djevojaka koliko ih se okupilo na prvom susretu, mahom iz župe Sv. Pavla apostola, na području koje se nalaze redovnice,

sveukupni broj djevojaka dosegao je impozantnu brojku 60. Uzrasta od zadnjih razreda osnovne škole pa do, kako kažu časne, studentica i radne mladeži.

Oko 40 djevojaka iz raznih dijelova biskupije okupilo se i u subotu, 13. veljače, kada su osim domaćih, s djevojkama dan provele i dvije sestre iz riječke provincialne kuće, s. Veronika Popić i s. Gordana Zečević. (G. K.)

Spomenka Ujčić

U nedjelju, 6. veljače, u 56. godini života preselila se Gospodinu naša draga župljanka Spomenka Ujčić, rođ. Žužić. Velika praznina os-

tala je u srcima svih župljana, a posebice u drugoj klupi u crkvici Svetе Lucije pazinske, koju je redovito pohodila i u njoj svojim toplim glasom s radošću na licu pjevala u župnom zboru te redovito čitala Riječ Božju.

Oko sebe je širila optimizam, omiljena na poslu, vrijedna domaćica, supruga i majka dvoje djece. Gospodin joj je podario mnogo talenata koje ona nije zakopala. Njezini kolači osvajali su prve nagrade na natjecanjima, a o cvijeću ne treba ni govoriti. Mnogima je bila šantula.

Vjeru je upoznala nakon udaje za svog Đenija. Tako je čvrsto prigrnila vjeru da joj je svakodnevno bila duhovna hrana te je životom svjedočila Riječ Božju. U šali bi znala reći "lako vama ki ste vajk mogli hoditi h maši, ali ja moran nadoknadit dvajset lit". U jednom trenutku života doživjela je tešku prometnu nesreću, a oporavak je bio dug i neizvjestan da bi ju kasnije stigla opaka bolest. No, nikada se nije predavala ni žalila, hrabrost za život nalazila je u vjeri.

Veliko mnoštvo prijatelja i rodbine, u nazročnosti trojice svećenika, otpratilo je njezino napačeno tijelo na vječni počinak u Starom Pazinu, uz klapsku pjesmu "Oj ti dušo duše moje, nek te čuva dobri Bog" i "Ave Marija". Nadamo se da uživaš u nebeskim prostranstvima radosti i mira s dobrim Bogom u kojeg si čvrsto vjerovala. (M. F.)

Pod nebeskim okriljem

Župnik preč. Ivan Prenc je pokrenuo dva župna biltena: „Crkva“ izlazi u Krnici i Mutvoranu, a „Agnija“ u Raklju. * Romano Cukon, sakristan u Mutovranu, i sakristanka u Krnici Albina Šegota, dobili su biskupijsko priznanje.

Napisala i snimila Gordana KRIZMAN

Vjernici na misi u Krnici

Na istočnoj obali istarskog poluotoka, u vodnjanskom dekanatu, smješteno je više malih pitoreskih ribarskih i ruralnih mjesta. Upravo na tom području, između Raklja na sjeveru i Vulture na jugu, smjestila se župa Krnica-Mutvoran. Pod okriljem nebeske zaštitnice sv. Marije Magdalene pokornice iz 1. st., koja se štuje kao zaštitnica obraćeništva i vjernosti, ova se župa može podići najstarijim očuvanim zapisima u matičnim knjigama još iz davne 1621. Od 1810. postoje zapisи и у takozvanim knjigama stanja duša. Prema zadnjem popisu stanovništva, župa broji oko 900 stanovnika, koji žive u brojnim okolnim raštrkanim mjestima, selima i zaselcima: Cukoni, Cveki, Grgošani, Išići, Jovići, Kavran, Krnica, Luka Krnica (Porat), Marusi,

Mutvoran, Pavičini, Peruški, Prodol, Stara Stancija, Stancija Vrh, Šegotići, Vareški Mali i Vareški Veliki.

Župnik i dekan, preč. Ivan Princ, župnik je župe Krnica-Mutvoran i župe Rakalj od 1990., kada je župu naslijedio od vlč. Petra Sinožića, a trenutno je i u drugom mandatu dekan. Nedjeljne i blagdanske mise služi u Raklju, Krnici, te naizmjence svake druge nedjelje u Mutvoranu i Peruškim. Zbog broja crkava u kojima se vjernicima nastoji pružiti kontinuitet misnih slavlja, službu Božju u Kavranu u crkvi Sv. Jeronima obavlja vlč. Dariusz Szymaski, župnik iz Marčane.

Župno izdavaštvo. Jedan od hvalljivijednih aspekata župnikova zalaganja u pastoralu je pokretanje župnih biltena za obje župe. Župa

Krnica-Mutvoran dobila je bilten „Crkva“, a Rakalj bilten „Agnija“, prema jednoj od najpoznatijih crkvica u toj

Albina Šegota, vrijedna sakristanka

Marije Magdalene

Župna crkva sv. Roka u Krnici

župi. U tim publikacijama koje župni ured izdaje pretežno u prigodi blagdana, objavljaju se literarni i likovni radove djece koja pohađaju župnu katehezu, važniji događaji u župi, prigodna razmišljanja o aktualnostima u Crkvi i biskupiji, o sakramentima, zanimljivosti o sakralnim zdanjima na području župe, i sl.

Mutvoran, drevno sjedište zbornog kaptola. Od ovdašnjih mjeseta u povijesnim se knjigama najranije, već u 5. st., spominje Mutvoran. Bio je pod franačkom vlašću, posjed pulskih benediktinaca, pa i pulskog biskupa. U 10. st. pripao je akvilejskom patrijarhu, dva stoljeća kasnije pulskoj obitelji Sergijevaca, a u 14. st. dolaze Mlečani. Nakon Uskočkog rata i kuge 1632. pomrli su svi svećenici te je raspuništen zborni kaptol. Mutvoranski kaptol naslijedila

je nadžupa s nadžupnikom, koja je postojala sve do 1787., kada je sjedište premješteno u Krnicu.

Prema zadnjem popisu stanovništva, župa broji oko 900 stanovnika koji žive u brojnim okolnim raštrkanim mjestima, selima i zaselcima: Cukoni, Cveki, Grgošani, Išići, Jovići, Kavran, Krnica, Luka Krnica (Porat), Marusi, Mutvoran, Pavičini, Peruški, Prodol, Stara Stancija, Stancija Vrh, Šegotići, Vareški Mali i Vareški Veliki.

U mutvoranskoj crkvi okuplja se mala zajednica vjernika svih uzrasta. Izvrsni je poznavatelj vjerskog života u Mutvoranu u posljednjih pola stoljeća dugogodišnji sakristan Romano Čukon, koji tu službu obavlja od 1949., za što je i nagrađen biskupijskim priznanjem. Mutvoran kao svoju zaštitnicu slavi sv. Mariju Magdalenu pokornicu, čiji se spomendan obilježava 22 srpnja, a osim toga posebno svečano tu bude prve nedjelje u listopadu, o blagdanu Gospe od Krunice.

Krnica – nevelika, ali jaka zajednica. Sjedište župe Krnica - Mutvoran je župna crkva Sv. Roka u Krnici, koja zalaganjem nevelike, ali jake župne zajednice, zaživi svake nedjelje.

Malobrojan, no snažan Župni zbor vodi Palmira Staničić, a čine ga Mira Banović,

Vilma Ivanac, Ljiljana Miloklanović, Palmira Staničić, Mariza Škabić, te Gorana Percan i Marija Poldrugo. Kažu da im je, od kada nemaju stalnog orguljaša, teško, ali se ipak nekako snalaze, a po potrebi, napose uoči blagdana, čak i župnik dođe pripomoći na probe, pa se ipak nekako zajedničkim snagama ponove i uvježbaju pjesme. U Krnici je 15 godina svirala prof. Marija Hauser, koja im je, kažu pjevači, ostavila dobre glazbene temelje. Nakon toga jedno kraće vrijeme bila je tu prof. Paola Batel, a sada tek povremeno, kada je u mogućnosti, s obzirom na to da studira u Rijeci, svira Goran Braković.

Poput Romana Cukona u Mutvoranu, tako i Krnica ima požrtvovnu sakristanku Albinu Šegota. Svi sudionici nedjeljne mise, zajedno za župnikom, jednoglasno se slažu da je ona najzaslužnija župna suradnica. Neumorno, već više od 40 godina čisti crkvu, uređuje cvijeće, brine se za opremanje oltara, obavlja sve pripreme za misna slavlja i sprovodne obrede, kao i za sve drugo što je u crkvi i oko crkve potrebno napraviti. Za tu svoju dugogodišnju požrtvovnost i ona je nagrađena biskupijskim priznanjem.

Već dvadesetak godina službu čitača obnašaju supružnici Stanislav i Marinka Todorović, a njihov unuk Filip najmlađi je vjernik koji nedjeljom sudjeluje na misnom slavlju. Iako broj djece na misnim slavlјima varira, jer postoji problem prijevoza iz udaljenih naselja, župnik na oltaru za nedjeljne mise trenutno ima tri posebno aktivna ministra: Paola Buršića, Matea Škabića i Dominika Vojnića.

U župnoj crkvi postoji misijski križ, koji je uspomena na pučke misije održane u travnju 1962., a o 40. obljetnici tog duhovnog događaja u župi, u svibnju 2002. na isti je križ zapisan spomen i na nove misije održane pod geslom „Nek se sila duha Tvog spusti na sve nas“.

Župni karitas, koji vodi Ljiljana

Retabl na glavnom oltaru mutvoranske crkve Sv. Marije Magdalene

Miloklanović, redovno se uključuje u sve biskupijske akcije, a po potrebi obilaze osobe slabijeg imovinskog stanja ili s drugim poteškoćama, no prema riječima župnika, na sreću, socijalnih slučajeva u župi ima vrlo malo.

Obnovljena tradicija procesije. U knjigama postoji podatak da se nekada o blagdanu Sv. Roka održavala procesija po mjestu. U vrtlogu povijesnih previranja ta se tradicija bila ugasila, no unazad tri godine nabavljen je novi kip Sv. Roka i obnovljena je tradicija procesije, kao izvanjski simbol vjere koja je

među žiteljima ovog kraja, unatoč svim poteškoćama opstala i kroz mračne povijesne epohe. Također, o blagdanu Tijelova održava se procesija s Presvetim.

Sva djeca pohađaju školski vjerouauk. Župnu katehezu djeci predaje župnik, osim krizmanicima, koje za sakrament potvrde priprema vjeroučitelj Đuro Došlić. On predaje vjerouauk i u Osnovnoj školi Vladimira Nazora u Krnici. Krizma se održava naizmjence u Krnici i Raklju, a lani je u Krnici krizmano 12 vjeroučenika iz ove župe. Unatoč i

Župnik vlc. Ivan Prenc s vjernicima-suradnicima

nemaloj udaljenosti pojedinih naselja, roditelji dovoze djecu u Krnicu subotom na župnu katehezu.

Lijep je običaj u ovoj župi da se za podjelu prve sv. pričesti i potvrde roditelji djece koja će primiti sakramente aktivno uključe u uređenje crkve.

Biser istočne obale. Luka Krnica, Krnički Porat, pravi je mali biser istočnog istarskog pribalja. Omaleno naselje koje se smjestilo na dnu uvale nema svoju crkvu, no redovito se svake godine o blagdanu Sv. Nikole održava svečani blagoslov mora, brodova i ribara. Iako manje nego u prošlosti, još uvijek postoji mali broj ribara, a mnogi žitelji ovog područja u ovoj prekrasnoj uvali imaju svoja plovila za rekreativno-sportski ribolov.

Krница je, kao i Rakalj, u povijesti bila poznata po velikom broju moreplovaca, no današnji žitelji tog kraja najčešće rade u Puli i drugim okolnim mjestima. Neki se bave i turizmom, a budući da se radi mahom o ruralnom području, starije stanovništvo bavi se i poljodjelstvom za osobne potrebe.

Bogatstvo sakralne arhitekture. O značaju i zastupljenosti Katoličke crkve na ovim prostorima svjedoče mnogobrojne postojeće crkvice i kapelice, kao i one o čijem postojanju govore povijesni za-

pisi. U Krnici, osim župne, postoje još crkva Sv. Josipa, Sv. Valentina mučenika, te crkva Sv. Marije od Krunice, koja se spominje u povijesnim zapisima vezanim za doseljavanje morlačkih obitelji. Crkva Sv. Margarete je grobljanska crkva u Mutvoranu. Crkva Bezgrešnog Začeća BDM u Peruškima obnovljena je 1963. te osposobljena za bogoslužje nakon što je prije toga bila korištena kao staja. Samo zapis ili tek ruševina odaje postojanje još crkve Sv. Marije Magdalene u istiomenoj uvali, zatim su tu crkva Sv. Jakova, nedaleko od ceste prema Marčani, te crkva Proroka Ilije, istočno od sela Peruški.

Zanimljiv je običaj koji je postojao u svezi s crkvom Sv. Dionizija mučenika, koja se nalazila na četveromeđi župa Filipana, Mutvoran, Barban i Rakalj: ovdje su jednom godišnje hodočastili vjernici iz svih okolnih župa, ali na točno određeni način - župljeni Barbana i Raklja proslavljali su zaštitnika sa sjeverne strane, a župljeni Krnice, Mutvorana i Filipane s njezine južne strane.

Članice pjevačkog zbora

Sedamdesetih godina

Kada sam se rodio roditelji su se bojali da će i ja umrijeti kao i moj brat pa su mi dali ime Božo, vjerujući da će tako poživjeti, kaže Božo Glavičić, angažirani laik i zauzeti vjernik iz Labina.

Razgovarao Željko MRAK

L: Gospodine Glavičiću, zauzeti ste vjernik u svojoj župi i prepoznatljiva, a istovremeno i skromna osoba. Što možete reći čitateljima „Ladonje“ o svom djatinjstvu i odrastanju, o školi koju ste pohađali i Labinu bez automobila?

Rođen sam u Kranjcima, 21. ožujka 1949. godine, od oca Jakova i majke Pierine, rođene Milevoj. Živim u kući u kojoj sam i rođen, a nju je podigao moj pradjed Vice, koji je bio vrijedan tkalac. Moj stariji brat Enco, koji je bio rođen 1947. godine umro je nakon dva dana. Njega, i poslije mene, krstio je tada mladi labinski župnik Antun Bogetić, koji je 1946. godine kao mladomisnik vjenčao i moje roditelje. Kada sam se rodio, roditelji su se bojali da će i ja umrijeti kao i brat pa su mi dali ime Božo, vjerujući da će tako poživjeti. Imam dvije sestre, Milenu rođenu 1952. i Sonju, rođenu 1957.

U prvi razred osnovne škole krenuo sam 1956. godine pa je trebalo svako jutro pješačiti tri kilometra u Labin. Labin je tada imao 4-5 automobila i nekoliko kamiona. Godine 1960., za vrijeme ljetnih školskih ferija isao sam na vjeronauk zajedno sa sestrom Milenom i ostalom djecom iz sela u Labin, gdje je župnik Ivan Marija Žufić u župnoj crkvi Marijinog Rođenja držao vjeronauk. Posljednje nedjelje kolovoza podijelio nam je prvu pričest. Iduće godine krozmao nas je biskup dr. Dragutin Nežić.

Nakon osnovne škole pohađao sam u Podlabinu srednju školu, takozvani ŠUP (Škola učenika u privredi) i izuzeo zanat mehaničara. Maturirao sam s vrlo dobrim uspjehom.

Božo Glavičić

Neumorni skupljač narodnog blaga

L: **Tvornica alatnih strojeva „Prvomajska“ Vaše je prvo radno mjesto?**

Zaposlio sam se u tadašnjoj najjačoj firmi na Labinšćini - „Prvomajskoj“, tvornici alatnih strojeva, kao strojopravnik. Kasnije sam prešao kao mehaničar u montažu pila strojeva, gdje sam ostao do 1993. godine, kada sam prebolio srčani infarkt, i od 1995. godine sam umirovljen.

L: **Uz nazočnost brojnih svećenika prije 32 godine rekli ste „da“ svojoj Šimi?**

Od 1979. godine živim u braku sa suprugom Hercegovkom imenom Šima, rođena Sušac, iz Čitluka. Vjenčali smo se u župnoj crkvi Marijinog Rođenja u Labinu na misi na kojoj je bilo prisutno pet svećenika i puna crkva vjernika. Pjevalo je župni zbor, a vlč. Marijan Milovan pjevalo je solo-skladbu „Ave Maria“. Vjenčao nas je tadašnji župnik vlč. Ante Žufić.

Godine 1980. rodila nam se prva kćer Pera, a 1982. godine druga kćer Ivanka. Danas obje rade kao prodavačice u Labinu.

L: **Neumorni ste sakupljač narodnog blaga?**

Narodne molitvice Labinšćine počeo sam bilježiti 1971. godine na poticaj Ivane Milevoj (Malinka), koja mi je rekla: „Sinko moj, zapiši to da se ne zgubi. To je naša starina“. Kasnije sam nastavio s narodnim pjesmama, pričama i legendama, poslovicama, zagonetkama anegdotama i narodnim običajima.

Moja prva knjiga „Narodne molitve i pjesme Labinšćine“ izašla je iz tiska 1999. godine, a u novom izdanju 2004. godine sadržaj se dijeli na dvije knjige, „Narodne molitve Labinšćine“ i „Narodne pjesme Labinšćine“. Knjiga „Narodne priče i legende Labinšćine“ tiskana je 2002. godine, a četvrta knjiga „Narodni običaji Labinšćine“ godinu dana kasnije.

Početkom 1970-ih godina počeo sam pisati pjesme na labinskoj čakavici pa se tih godina javljaju u listu „Labinska komuna“ i vjerskom listu mladih „Labinski horizonti“, pa u „Našim fojima“. Na Radio Labinu svakog četvrtka u 17.,30 sati imao sam emisiju „Narodni običaji i legende Labinšćine“. Nastupao sam i u osnovnim školama i vrtićima te na raznim susretima i slavlјima u Labinu, ali i u drugim dijelovima Istre.

Angažirani mladi vjernici

L: **Vaš je život vezan uz Crkvu od najranijeg djatinjstva. Požrtvovan i strpljiv rad, angažirani život laika i**

Labin je imao pet bogoslova

velika zauzetost u Crkvi počinje još 1960-ih. Kako je to izgledalo?

Kao laik počeo sam djelovati u župnoj zajednici još 1964. godine učeći ministrantsku i sakristansku službu od časnih sestara Sv. Vinka, koje su tada djelovale u Labinu. Te godine je tadašnji kapelan vlač. Hadrijan Andrijančić, rodom iz Kršana, počeo služiti misu i držati vjeronauk u Kranjcima u maloj seoskoj crkvici Sv. Flora, čiji je ključ držao moj prad jed, a poslije je ostao kod mene. Nekada su ključeve crkava u gradu držale bratovštine te vodile brigu o njima, dok se na selu ključ crkve dalo najčasnijemu seljaku koji bi čistio okoliš i crkvu te pripremio i zvonio kada je trebala biti misa. Tu službu obavljam ja danas.

Sa svojih 17 godina 1966. godine počeo sam čitati u crkvi kada laici još nisu čitali. Bio sam prvi čitač, ne samo u Labinu, nego i šire. Župna Dvorana mladih u župnoj kući u Podlabinu otvorila je svoja vrata 1971. godine. Tada je Podlabin imao pet bogoslova i 50-ak

mladih, koji su se redovito tu okupljali, imali svoja predavanja, glumili u predstavama u Labinu i diljem Istre. Imali smo misu za mlade, izdavali list „Labinski horizonti“ te organizirali razna hodočašća, izlete i slavlja.

Okosnica svih tih susreta i okupljanja mladih bio je tadašnji bogoslov, a današnji svećenik vlač. Sergije Jelenić, zajedno s Ivanom Prodanom, koji je također svećenik. Oni su bili ređeni i slavili mlade mise u našoj sredini. Godine 2003. slavio je mladu misu vlač. Dalibor Pilekić. Sada imamo jednoga bogoslova na Teologiji u Rijeci, a to je Želimir Bagavac. Iz Podlabinu su rodom i tri časne sestre koje služe Gospodinu.

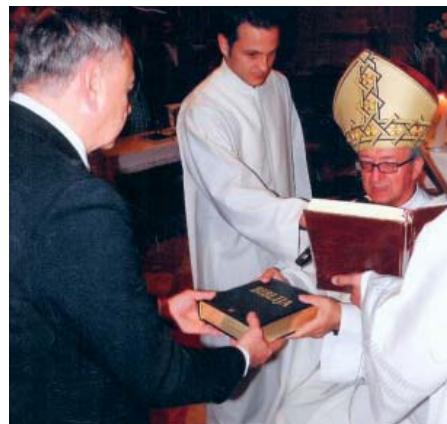
Godine 1987. u Labinu je za vrijeme vlač. Vilima Grbca osnovano Župno pastoralno vijeće, Ekonomsko vijeće i župni Caritas. Tada sam postao član Župnog pastoralnog vijeća, a voditelj župnog Caritasa bio sam pet godina, od 2003. do 2008. godine.

Prvi službeni crkveni čitač

L: Biskup Vas je potvrdio za službenog čitača?

Prošle godine, početkom listopada, imali smo misije u župnoj crkvi Marijinog Rođenja u Labinu nakon 50 godina. Pred kraj misija s nama je bio i biskup Ivan Milovan, bilo je to 9. listopada. Tada me je posebnim obredom primio i potvrdio kao službenog čitača, polažući mi u ruke Bibliju uz veliki pljesak svih prisutnih. To je bio prvi takav slučaj u Istri.

L: Briga za potrebite je nešto što određuje čovjeka, što ga ispunja nečim plemenitim. Vi ste živi svjedok te konkretnе vjere, i biti na pomoć bližnjima Vaš je način života. Kako te aktivnosti izgledaju u stvarnosti?

Glavičić primljen kao službeni crkveni čitač

Na blagdan Gospe Karmelske 16. srpnja 1998. godine osnovana je u Labinu Udruga sv. Vinka Paulskog Konferencija Gospe Karmelske i njezinim sam članom od osnutka. Nas petnaestero članova sastajemo se svakih 15 dana. Redovno posjećujemo stotinjak obitelji bolesnih, starih, osamljenih, siromašnih i slično, posjećujemo Staračke domove u Raši i u Nedešćini te dva puta godišnje imamo misu za naše bolesnike u Domu zdravlja.

List „Riječ“, glasilo Labinskog dekanata izlazi od 1997. godine, redovito se u njemu javljaju svojim radovima. Posebno me raduje što je obnovljena tijelovska procesija u Labinu na razini Labinskog dekanata u kojoj nosim obredni križ.

Veoma me raduje što se od 1996. godine tri puta godišnje služi sveta misa u Kranjcima u crkvici Sv. Flora. Misa se tada služi ispred crkvice koja je okružena lijepom prirodom. Nakon misa pjesnici čitaju svoje stihove, bude upriličena zakuska za sve, a tu budu prisutni i naši svirači koji sviraju „po staro“. Skupi se lijepi broj vjernika iz bliže i dalje okolice. Misa bude u subotu nakon blagdana sv. Florijana 4. svibnja, na blagdan sv. Roka 16. kolovoza i posljednje subote listopada nakon blagdana sv. Flora biskupa.

Božo Glavičić

**NARODNE MOLITVE
Labinšćine**

Koristi i rizici digitalne komunikacije

Poruka Pape polazi od prepoznavanja pozitivnih karakteristika novih medija: naglašava bogatstvo mogućnosti koje nam pružaju nova sredstva – mogućnost dijaloga, interaktivnosti, razmjene iskustava, solidarnosti, povezivanja, upoznavanja drugih kultura i svjetova, nadilazeći tako granice prostora i vremena.

Piše Ana CVITAN

Na blagdan sv. Franje Saleškoga, zaštitnika novinara, 24. siječnja, predstavljena je Papina poruka za pripremu 45. Svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija, koji se ove godine obilježava 5. lipnja. U poruci s naslovom "Istina, navještaj i autentičnost života u digitalnom dobu" papa Benedikt XVI. promišlja o komunikaciji putem internetske mreže, o autentičnosti takvog načina komuniciranja, te poziva na promišljanje o kvaliteti odnosa koji se stvaraju tim načinom povezivanja. Prije svega, ističe se kako promjene u načinu komuniciranja bitno utječu na današnju kulturu, kako se ne radi samo o sredstvima preko kojih se prosljeđuju informacije, nego se mijenja i sam način razmišljanja, stvaranja prijateljstava, odnosa i zajedništva.

Iako se izričito ne spominje nijedna društvena mreža, jasno je da poruka promišlja o fenomenima kao što su Facebook, Twitter, YouTube, Hi5, MySpace, gdje osoba stvara vlastiti profil i uspostavlja nove odnose unutar mreže, profil preko kojega komunicira o sebi i svojim stavovima, te preko kojeg se stavlja u interakciju s drugima. Danas je riječ Facebook ušla u razgovorni, svakodnevni jezik. Svima koji su dio te društvene mreže više-manje jasno je na što se pritom misli. Onima pak koji pripadaju generacijama koje nisu rođene u digitalnoj eri, ponekad ti fenomeni sa stranim nazivima zvuče opasno, sumnjičavo i nerazumljivo.

Poruka Pape polazi od prepoznavanja pozitivnih karakteristika novih medija. Naglašava

najprije bogatstvo mogućnosti koje nam pružaju nova sredstva – mogućnost dijaloga, interaktivnosti, razmjene iskustava, solidarnosti, povezivanja, upoznavanja drugih kultura i svjetova, nadilazeći tako granice prostora i vremena. Ako je osoba koja se koristi takvim načinom komunikacije autentična i dosljedna u svojim uvjerenjima i vizijama, ona na taj način izriče sebe, svoje nade, svoje ideale. U takvom načinu komuniciranja, koji je diskretan, iskren, otvoren, odgovoran, te koji poštuje drugoga, Papa vidi novi način evangelizacije, novi način kojim se stimulira srce i pokreće svijest, čak i onda kada se izričito ne govori o nekim religioznim sadržajima. Papa se ovdje poziva na događaj iz Emausa, kada je Isus učenicima postepeno navijestio misterij svoje blizine.

Rizici koji se skrivaju iza novih oblika komunikacije su višestruki i potrebno je o njima promišljati. Prije svega postoji opasnost da se osoba povuče u virtualni svijet i počne ga živjeti usporedno s realnošću. Moguće je također da se u silnoj želji za otkrivanjem novih, dalekih svjetova, zaboravi na osobe pokraj nas, naše bližnje koje susrećemo u svakodnevici, da postanemo rastreseni i nepažljivi u situacijama hic et nunc. Potrebno je dakle uvijek iznova kritički promišljati o vlastitim izborima kako ne bismo realne kontakte zamjenili onim virtualnim. Još jedan zanimljiv komentar proizlazi iz poruke, a to je da nam se često, po logici po kojoj funkcioniра mreža, ono što je popularnije, posjećivanje nameće i kao istinitije.

Sv. Franjo Saleški, zaštitnik novinara

Autentičnost istine, pak, ne mjeri se njenom popularnošću.

Papa poziva kršćane da se ujedine s povjerenjem i odgovornom kreativnošću unutar digitalnih mreža, ne samo zbog toga da svatko zadovolji potrebu za time da bude prisutan u virtualnom svijetu, nego upravo zbog toga što je taj svijet stvaran i dio je naše svakodnevice. Pomoću novih oblika komunikacije, putem interneta, stvara se mogućnost za novi dijalog, za izricanje različitih mišljenja, za borbu protiv manipulacije javnog mijenja, za pokretanje novih inicijativa, manifestacija i pokreta, sve za izgradnju nekog humanijeg svijeta.

Nove tehnologije moraju biti stavljenе u službu cijelovitoga dobra osobe i čitavog čovječanstva, kaže papa Benedikt XVI.

Ako želimo opći boljšitak, budimo zreo narod

Iznenada je ponovno pokrenuta, kao i 1991. godine, propagandna akcija IDS-a protivna našem izvornom nacionalnom opredjeljenju, a u korist zavičajnog istrijanskog identiteta.

Piše dr. Mario SOŠIĆ

Svakodnevno slušamo da su naši društveni, politički, gospodarski i drugi odnosi i ponašanja izraz nezrelosti, nepoštenja, neobrazovanosti, neodgovornosti i kojećega drugoga, onih mnogih aktera i elita koje upravljaju ovom našom zajednicom. Nije se teško usuglasiti da je tome tako, pa je onda rezultat našeg ukupnog stanja onakav kakav imamo. Na jednoj će specifično istarskoj temi pokušati pokazati ponašanje naroda na pitanju o kojemu isključivo odlučuje svaki pojedinac, svojom pameću, zrelošću, poštenjem ili pak nezrelošću, nepoštenjem, osobnim interesom.

Riječ je o popisu stanovništva u Hrvatskoj, koji će se obaviti idućeg mjeseca. Kroz prvi popis iz 1991. godine, u okolnostima stvaranja samostalne hrvatske državne i političke zajednice, uspjelo se za ideju regionalnog, nehrvatskog, istrijanskog identiteta pridobiti čak 37.000 ili 18 posto stanovništva, a time se broj Hrvata, 111.000 ili 54 posto, spustio na najnižu zabilježenu razinu u novijoj povijesti. Istovremeno se broj Talijana, nakon višedesetljetnog redovitog pada (uobičajan proces kod manjina), skoro udvostručio (1981.; 7.800 ili 3,6 posto, 1991.; 15.300 ili 7,5 posto). To su bili politički šokantni podaci, znanstveno neobjasnjivi, a moralno nemoralni.

Kod drugog popisa, 2001. godine, Hrvatska je već bila priznata i funkcionalnujuća društvena stvarnost. Snažnije od organizirane propagande, dezinformacija i plašenja od strane onih koji su željeli da se rezultat popisa iz 1991. još podeblja u korist svih ostalih,

Dr. Mario Sošić

a na štetu hrvatske većine, u narodu je ipak profunkcionirala svijest i spoznaja da je autentični identitet, obilježen rođnim porijeklom, jezikom, običajima, socijalnom zajednicom, državom, najveća vrijednost i jedino pravo i pošteno nacionalno opredjeljenje. To je rezultiralo znatno "normalnijim" rezultatom. Skupina regionalno opredjeljenih smanjila se za četiri puta (8.800), broj Hrvata se približio broju iz 1981. godine (148.000 ili 72 posto), a broj Talijana se nije povećao (14.200).

Ovaj vidljivi proces zrenja narodne hrvatske svijesti u Istri, ipak je iza općih brojki skrivao jednu nepovoljnu karakteristiku, a to je činjenica da se u istarskim seoskim općinama središnje Istre za regionalni istrijanski identitet opredjelilo nadprosječno velik broj stanovništva. Čime objasnitи tu stvarnost kad se zna kako je upravo tamo najranije pokrenut hrvatski preporod, hrvatski narod je osjetio veliki teror i nepravdu iredente i fašizma.

Društveni i politički proces dekroatizacije, uz paralelni proces talijanizacije, provodi se sustavno i potiče na više razina. Hoće li se, naime, svi ti nametnuti oblici prekomjerne dvojezičnosti, talijanizacije nazivlja, topónima, imena, manjinske majorizacije, kulturne jugoslavizacije, moralne liberalizacije i gospodarske globalizacije, pretočiti u nacionalni raspad ili će se osjećaj za zajedničkim, za vrijednostima tla i krvi, za zrelost i odgovornost, nametnuti kao jedino pravo i zrelo rješenje.

Iznenada je ponovno pokrenuta, kao i 1991., propagandna akcija IDS-a protivna našem izvornom nacionalnom opredjeljenju, a u korist zavičajnog istrijanskog identiteta. Svaki pošten i zreo građanin Istre zna da kad se netko "od nas domaćih" izjasni kao Hrvat ili Hrvatica da to ujedno znači da je Istranin/Istrijan, kao što se zna da je samo izjašnjavanje Istrijanom zapravo opredjeljenje za politiku koja zagovara da Istrijani imaju status tek jedne od mnogih drugih istarskih nacionalnih ili etničkih manjina, kao sto su Talijani, Rumunji, Crnogorci, Srbi, Muslimani, Romi, itd.

Zamislite kakve li narodne tragedije, kad bi se povjerovalo tim propagandistima i istarski narod iz hrvatske većine prevelo u etničku manjinu. Da se vratim na početak. Evo nam, dakle, prilike da testiramo sebe i zajednicu u pitanju zrelosti. Popis stanovništva nije naime niti neozbiljna anketa o kvaliteti praška za pranje, niti listić navijačke sportske prognoze, već je to ozbiljan i važan "matični list" ove, i dobre i manje dobre, ali jedine naše hrvatske zajednice.

Papa koji je promicao

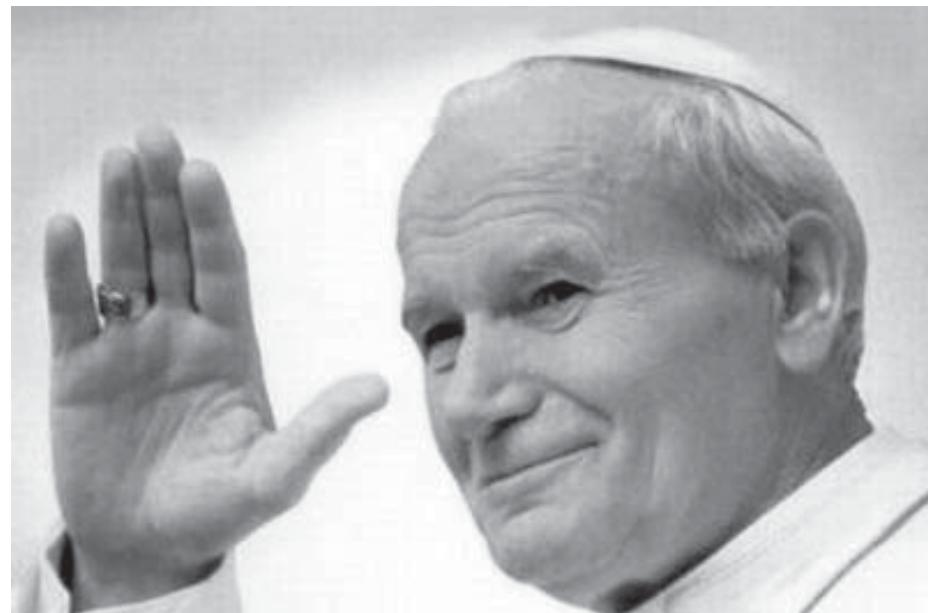
Opća Crkva s nestrpljenjem očekuje beatifikaciju pape Ivana Pavla II., a u isto vrijeme Hrvatska, a posebno Istra, onu Miroslava Bulešića.

Piše Aldo SINKOVIĆ

Nakon što je početkom godine papa Benedikt XVI. prihvatio čudo do kojeg je došlo zagovorom njegova predčasnika Ivana Pavla II., postulatura je u dogovoru s Papom odlučila da se svečanost proglašenja blaženim održi na Bijelu nedjelju, 1. svibnja, kada Crkva obilježava svetkovinu Božjeg milosrđa, koju je nekoliko godina prije smrti uveo upravo papa Wojtila.

Tehnički taj datum nije najsretniji, jer oko 1. svibnja stižu u Rim brojne skupine turista i hodočasnika. Osim toga, tog se dana pred bazilikom sv. Ivana Lateranskog održava koncert koji privlači velik broj mlađih te se zbog prevelikog broja najavljenih vjernika u Vatikanu muče s organizacijom svečanosti.

Predviđeno je da će se u subotu u noći 30. travnja vjernici okupiti na molitvenom bdijenju na rimskom Circusu Maximusu. Svečanost će predvoditi vikar rimske biskupije kardinal Agostino Vallini, a Benedikt XVI. će se pridružiti videoprijenosom. U nedjelju ujutro će navodno već u pet sati biti otvoren slobodan pristup Trgu sv. Petra, gdje će Sveti Otac predvoditi euharistijsko slavlje tijekom kojega će papa Ivan Pavao II. biti proglašen blaženim. Na internetu se prodaju karte po cijeni i do 250 eura za pristup Trgu sv. Petra. Vatikan je međutim dao do znanja da tih karata neće biti, tj. karte će dobiti samo koncelebranti i državni predstavnici. Svi ostali će se morati snaći ili pratiti svečanost preko ekrana koji će biti postavljeni u raznim dijelovima grada. Zbog toga će biti teško doći do Trga,

Papa Ivan Pavao II.

jer su mjesta ograničena. U najboljem slučaju, pustit će na Trg do 400 tisuća ljudi.

Gовори se da će samo iz Poljske doći do milijun ljudi, a isto tako ih se očekuje iz drugih krajeva, jer je Ivan Pavao II. bio ne samo veliki papa, već i jedan je od velikih državnika 20. stoljeća i duhovni aktivist planetarnoga utjecaja. Njegov pontifikat je među najduljima, prvi papa ne-talijan nakon više stoljeća i prvi papa iz jednoga slavenskoga naroda. U 26 godina svoga pontifikata posjetio je 130 država. Proputovao je 1,2 milijuna kilometara. Obišao je zemaljsku kuglu oko 30 puta. Posjetio je oko 850 gradova. Prvi je papa koji je posjetio gradaove Azije, Afrike, Južne Amerike i Oceanije.

Tijekom cijelog pontifikata **zagao se za mir**. Zagovarao je pravo svakoga naroda na svoju

državu, samostalnost i suverenost. Osmislio je sintagmu "kultura života". Promicao je medureligijski dijalog i mir. Zalagao se za jedinstvo kršćana. Pokazao je otvorenost prema drugim vjerskim zajednicama. Prvi je papa koji je ušao u džamiju i sinagogu. Za vrijeme pontifikata izgovorio je oko 15.000 govorova. Napisao je 14 enciklika, 11 apostolskih konstitucija, 41 apostolsko pismo, 15 apostolskih pobudnika, 19 motuproprija i više knjiga. Na deset je konzistorija imenovao novih 231 kardinala i zaredio 321 biskupa. Proglasio je novih 1.338 blaženika i 482 novih svetaca.

Njegov grob, koji se trenutno nalazi u podzemlju bazilike Sv. Petra, posjećuje dnevno na stotine tisuća vjernika. Tijekom beatifikacije njegovo će tijelo biti preneseno u baziliku i izloženo pokraj glavnog oltara, tako da će mu vjernici moći odati

kulturu života

Sluga Božji Miroslav Bulešić

počast odmah nakon beatifikacije. Kasnije će biti postavljeno ispod oltara u lijevi stup na kojem počiva kupola. Mnogi mu se utječu svojim molitvama, tražeći ozdravljenje, mir u obiteljima, mole se za djecu, za ozdravljenje roditelja i prijatelja, ali i za mir u svijetu. Postulatura, koja redovito pregledava listice što ih vjernici ostavljaju na njegovom grobu, nije u stanju iznijeti sve zahtjeve, kojima mu se utječu ne samo katolici, već i pripadnici drugih vjeroispovijesti.. Malo je koji svetac bio „opterećen“ tolikim molbama. Može se mirno reći da su ga ljudi počeli štovati odmah nakon smrti, kako je to bilo potvrđeno povicima i transparentima prigodom pogrebnih svečanosti u travnju 2005.

Nije toliko bitno kada će neki kandidat za oltar službeno biti proglašen blaženim i svetim.

Proglasi svoga Slугу čašću oltara

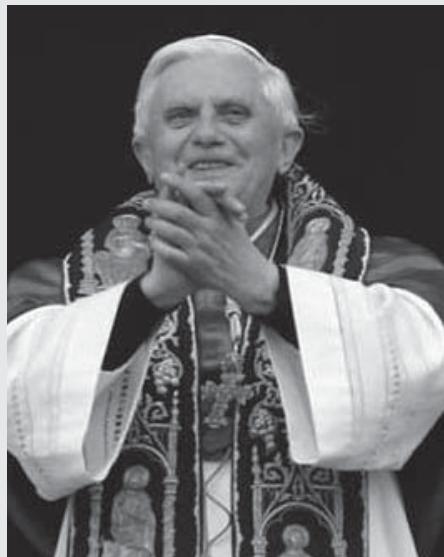
Gospodine Isuse, Ti si svećeniku Miroslavu Bulešiću dao milost da Tebi vjerno služe revnim apostolskim djelovanjem u ljubavi prema Crkvi i da Ti vjerni prikaže žrtvu svogega života. Udjeli i nama jakost i ispovijedanju iste vjere i postojanost u vršenju Tvojih zapovijedi. Molim Te da mi po žagovoru Sluge Božjeg Miroslava udjeliš milost... Proslavi svoga Slугу čašću oltara, da nam bude primjer i žagovornik u borbama života na putu vječnoga spasenja. Koji živiš i kraljuješ u vjeke vjekova. Amen

(Molitva preuzeta iz knjige Ivana Damiša „Svjedoci Evanđelja“)

Daleko je važnije da se Božji narod napaja na svetosti doličnog kandidata. Zbog toga se valja moliti i neproglasenim svećima odnosno Božjim slugama i službenicama koje su ljudi, dok su bili s njima, doživljavali normalnim, kako bi se njihova nadnaravnost očitovala u njihovoj izrazitoj dobroti. To vrijedi napose i za našeg Miroslava Bulešića, čiji se proces u Kongregaciji za proglašenje svetaca i blaženika približava kraju. Papa Benedikt XVI. će vjerojatno još tijekom godine odobriti dekret za njegovo proglašenje blaženim. Svečanost beatifikacije je predviđena u Areni u Puli, jer se u posljedne vrijeme euharistijska slavlja s proglašenjem blaženika održavaju na mjesnoj razini. Neke od njih predvodi papin izaslanik, uglavnom pročelnik Kongregacije za proglašenje svetaca i blaženika. U ovom slučaju to bi mogao biti kardinal Angelo Amato. Svakako je potrebno jače zalaganje svih vjernika da bi do toga došlo što prije.

S proglašenjem blaženim, Crkva dopušta štovanje novog blaženika u mjesnoj ili pokrajinskoj Crkvi, odnosno ako je redovnik ili redovnica u nekom redu ili družbi ili pak u nekoj zemlji. Da bi štovanje nekog blaženika bilo protegnuto na cijelu Crkvu, treba biti proglašen svetim. Trenutno se u Hrvatskoj i BiH vodi proces za proglašenje blaženima 22 slugu i službenica Božjih i dva procesa za proglašenje svetim dvojice blaženika: Alojzija Stepinca i Ivana Mertza.

Papina putovanja u 2011.

Papa Benedikt XVI. počiće na četiri međunarodna putovanja i četiri u talijanskim biskupijama. Najprije će 7. i 8. svibnja poći u pastoralni pohod Aquileji i Veneciji, i to 26 godina nakon putovanja Ivana Pavla II. u taj kraj. Potom će 4. i 5. lipnja posjetiti Hrvatsku, a dva tjedna poslije, 19. lipnja, Papa će poći u pastoralni pohod biskupiji San Marino-Montefeltro.

U kolovozu, od 18. do 21., Sveti Otac sudjelovat će na toliko očekivanom Svjetskom danu mladeži u Madridu, koji će biti održan na temu „Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, čvrsti u vjeri“. Bit će to njegov treći Svjetski dan mladeži, nakon Kölna i Sydneysa. U rujnu će pak poći na dva apostolska putovanja: 11. rujna u Anconu, povodom završetka Nacionalnoga euharistijskog kongresa, te od 22. do 25. u Njemačku, odnosno Berlin, Freiburg i Erfurt.

Posljednje Papino putovanje u Italiji u ovoj godini bit će 9. listopada, kada će posjetiti mjesto Lamezia Terme i kartuzijanski samostan u mjestu Serra San Bruno, a od 18. do 20. studenoga poći će u Afriku, u Benin u sklopu proslave 150. obljetnice evangelizacije te zemlje. Tom će prigodom Papa afričkim biskupima predati apostolsku pobudnicu, plod Posebne sinode za Afriku. (L)

Dr. Ilčić: Moramo djelovati kao misionari

Ono što nam je činiti je – organizirati se. Sami moramo neke stvari odraditi. Potaknuti da se razmišlja o životu, djeci, obitelji, odgoju, o društvenoj odgovornosti, kaže dr. Ladislav Ilčić, predsjednik udruge GROZD.

Piše Tomislav MILOHANIĆ

Upovodu Dana života Ured za obitelj porečke i pulske biskupije organizirao je 9. veljače u porečkom Domu obrtnika javnu tribinu „Obitelj – najveća pomoć djeci“. Predavač je bio prof. Ladislav Ilčić, predsjednik udruge GROZD (Glas roditelja za djecu) koja se bavi unaprjeđenjem kvalitete odgoja i poboljšanja položaja obitelji u društvu. Sudionike je pozdravio vlc. Milivoj Koren, predstojnik biskupijskog ureda za obitelj, a skup vodila Ana Cukrov, stručna suradnica i voditeljica biskupijskog obiteljskog savjetovališta u Poreču.

Prvu reakciju na tu temu je: pa to je samo po sebi razumljivo! Dr. Ilčić, međutim, ne misli da je to baš tako, pa je krenuo suprotno od naslova teme: Obitelj – najopasnije mjesto za djecu, kako propagiraju neke udruge i civilna društva. Udruga GROZD izradila je i predložila uvođenje cjelovitog zdravstvenog odgoja u škole, zalažući se za više programa te da roditelji mogu odlučivati o izboru programa. Neke udruge nastupaju sa stavom da su roditelji ideologizirani, pa stoga ne bi trebali odlučivati o odgoju svoje djece već bi to umjesto njih trebale činiti udruge.

Ministarstvo zdravstva preporučilo je provođenje tog programa u školama i bez obzira na jako dobre reference i recenzije te podršku svih većih vjerskih zajednica u Hrvatskoj, program nikad nije saživio.

Ono što nam je činiti je – organizirati se. Sami moramo neke stvari odraditi.

S tribine dr. Ilčića

Potaknuti da se razmišlja o životu, djeci, obitelji, odgoju, o društvenoj odgovornosti. Mi moramo djelovati kao misionari, treba ići u društvo i

pokušati pomoći drugima. Vrednote koje privatno živimo moramo provesti i na društvenom planu - zaključio je dr. Ladislav Ilčić.

Kratki razgovor s dr. Ladislavom Ilčićem

Sustavno promovirati vrijednosti obitelji

- Vaši dojmovi s tribine u Poreču?

- Bilo je dosta zanimljivo sudeći po broju postavljenih pitanja. Bitno je da svatko mora raditi na svojoj formaciji, na svojoj obitelji, na odgoju sebe, svoje djece. To je jedan aspekt. Drugi aspekt je da te vrijednosti koje živimo promoviramo u društvu organizirano, bilo kroz udruge, bilo kroz političke opcije jer je to postalo neminovalno s obzirom na pritisak koji se vrši na obitelj, brak, na roditeljstvo. Neophodno je da se ljudi organiziraju i zajednički, glasno i jasno, artikuliraju svoje mišljenje. Mediji nisu baš skloni tim vrijednostima. Prevladavaju mediji koji o tome ružno govore. Imamo situaciju među političarima da prvenstveno paze na svoju popularnost, na

svoj imidž a ne gledaju što je zaista dobro za većinu. Političari bi trebali predstavljati vrijednosni sustav većine građana. To sad nije slučaj.

- S jedne strane imamo aktivnu, bučnu manjinu, a s druge šutljivu većinu. Kako pokrenuti šutljivu većinu?

- Kad se dođe do ljudi, to brzo prepoznaju. Kroz svoju savjest uvide što je dobro, što nije. Međutim, najveći problem je kako doći do tih ljudi. Ne preostaje nam drugo nego od uha do uha širiti informacije, a to je ustvari i najbolje, onda se prenosi osobno povjerenje od čovjeka do čovjeka. Puno nam je mogućnosti na raspaganju. Nije situacija toliko crna, može se puno toga napraviti. Samo je potreban angažman svakog čovjeka.

Stvarno uživam u svojoj američkoj godini

Zrinka Lešić pohađa treći razred ženske škole s akademskim programom, St. Timothy School u Marylandu, blizu Baltimorea i Washingtona.

Dragi prijatelji, upravo sam na zimskim praznicima koje provodim s obitelji moje školske priateljice. Idem u školu za djevojke i našla sam puno dobrih priateljica iz cijelog svijeta. Trenutno imam tri cimerice: iz Španjolske, Kine i Koreje, ali ubrzo ćemo mijenjati sobe.

Prostor škole je jako velik. Imamo dva doma, kazalište, dvije sportske dvorane, štale i terene za jahanje, zgradu za umjetnost, zgradu s učionicama te prodavaonicu s hranom i školskim potrepštinama. Većina naših profesora ima kuće u kampusu i tu žive sa svojim obiteljima. Oko škole je šuma pa imamo puno vjeverica, srna i pataka.

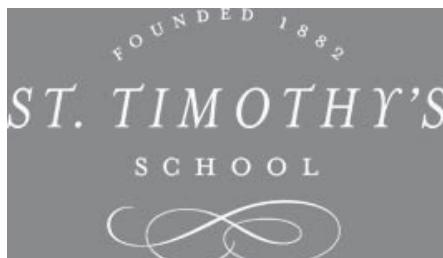
Ovdje je puno stvari drukčije nego kod nas, a pogotovo sustav nastave. Imam šest predmeta: engleski jezik, povijest, matematiku, kemiju, kineski i španjolski jezik, od kojih su povijest, matematika i kemija viša razina. Svaki predmet imam četiri puta tjedno po jedan sat, a imam i slobodan sat, također četiri puta tjedno. Prvo tromjesečje završilo je u studenom, a ja sam ga završila odličnim uspjehom, tj. 94,33 posto, tako da sam došla na razinu „Honor role“ (prosjek iznad 90 posto) i nadam se da će ga u drugom tromjesečju uspjeti zadržati ili poboljšati na 95 posto („Dean's List“).

Nakon nastave imamo dva sata sporta. Imamo velik izbor sportova i možemo ih mijenjati svako tromjesečje. Planirala sam nastaviti s jahanjem jer škola ima tu mogućnost, ali se ipak previše plaća pa sam za prvo i drugo tromjesečje odabrala Duke of Edinburgh Award, koji se jako razlikuje od ostalih sportova. Uključuje fizičku aktivnost, pomoć

Zrinka Lešić s prijateljicom iz Vijetnama

zajednici i razvijanje vještina. Tijekom tjedna, u sklopu tjelesnih aktivnosti, trčimo, vježbamo u teretani i pješaćimo, ali i pišemo i kuhamo radi razvijanja ostalih vještina. Dajemo i svoj prilog zajednici, tako da pomažemo djeci u centru blizu škole u pisanju zadaće i igramo se s njima. Također, dva sata tjedno samostalno radimo na vještini koju odaberemo, a ja sam izabrala učenje talijanskog jezika.

Ovdje su mi najbolje prijateljice Kaiylah (New York), Ivanna (Ekvador), Malahat i Azada (Afganistan), ali se družim s većinom cura iz škole. Za ručak smo točno raspoređeni po stolovima, a ra-

spored se mijenja svaka dva tjedna tako da uvijek sjedim s drugim učenicama i profesorima. Na taj način uspijem bolje upoznati učenice s kojima nemam ni jedan zajednički sat, a to je lako jer ima svega desetak učenica na svakom satu. Svakog ponedjeljka imamo svečanu večeru, a svakog četvrtka imamo „language tables“ i moramo pričati samo na jeziku koji je određen za taj stol (ja sam trenutno za „talijanskim stolom“).

Urujnu smo imali međunarodni festival i ja sam ponosno predstavljala Hrvatsku koja će uvijek biti velik dio mene, bez obzira na to koliko sam daleko od nje. Stvarno uživam u „svojoj godini“ i nadam se da je i vama dobro...

Na ovoj stranici možete vidjeti elektroničku čestitku iz moje škole (ja sam na predzadnjoj slici s prijateljicom iz Vijetnama) i saznati više o školi... <http://www.stt.org/holiday/visit.html>.

Život Crkve

S obzirom na to da je općenito u samostanima s malim brojem članova bila opala disciplina, možda i nije loše što je država “pomela” tolike samostane s jednim ili dvojicom redovnika.

Piše Stanko Josip ŠKUNCA

Istra u 18. st. doživljava demografski boom, umnožava se stanovništvo sela i gradova, što dovodi i do ekonomskog oporavka. Tada su najveći gradovi bili Kopar, Rovinj i Vodnjan, zbog čega je tu došlo do gradnje monumentalnih objekata i crkava. U Rovinju se početkom 18. st. gradi samostan sv. Franje, franjevac reformata iz Venecije. Njihovu crkvu Sv. Franje posvetio je 1750. biskup Negri. Kroz prvu polovicu 18. st. rekonstruira se i gradi grandiozna crkva Sv. Eufemije sa zvonikom te ju 1756. posvećuje također biskup Negri. U Vodnjanu 1739. počinje gradnja crkve Sv. Blaža, najveće u Istri, intenzivnije se gradi od 1760. a konačno je dovršena 1850. U malenoj i siromašnoj Puli učen i poduzetan biskup Bottari, franjevac konventualac, gradio je (1716./17.), ali nije uspio dovršiti klasicističko pročelje pulske katedrale. Dovršeno je tek 1924.-27. nakon strašnog požara.

Država Venecija je u 18. st. sve više slabjela, i socijalno i ekonomski, dok je Austrija modernizirala svoje zakonodavstvo, prilagođavala se novim vremenima i postajala sve moćnija država. Nakon poraza u ratu s Turском (1716.) Venecija je izgubila Peloponez i druge otoke. Okoštala u svom oligarhijskom ustrojstvu, gluha na potrebe novih vremena, išla je prema svojoj propasti. Jedino što je provodila u duhu vremena, pod utjecajem febronijanizma i jozefinizma, bilo je grubo miješanje u crkvene poslove. Tako se oborila na sve crkvene redove koji nisu imali veze s pastoralom, školstvom, odgojem i so-

cijalnim radom. Godine 1768. ukinula je na svom području 127 samostana i konfiscirala njihova dobra. Na udaru su se našli siromašni samostani s malim brojem redovnika koji su najviše živjeli od prošnje. Država je odredila da fratri ne mogu položiti svećane zavjete prije 25 godine. Išla je zatim da se redovnici podlože izravno biskupu, što je bilo neostvarivo zbog redovničkog ustrojstva i crkvenog zakonodavstva.

UIstri je odlukom mletačkog Senata ukinuto 17 samostana, a neki su i poslije zatvarani. Pavlini su se morali povući iz Plomina 1782. a 1785. franjevcii konventualci su pod pritiskom vlasti zatvorili samostane u Trstu, Izoli i Labinu. Ukinuti augustinski samostan na Sv. Katarini kod Rovinja bio je 1787. stavljen na brigu franjevcima s otoka Sv. Andrije, ali su i oni bili oskudni s osobljem jer je Dalmatinskoj provinciji iste godine nametnut numerus clausus, tj. koliko redovnika smije imati. S obzirom na to da je općenito u samostanima s malim brojem članova bila opala disciplina, možda i nije loše što je država “pomela” tolike samostane s jednim ili dvojicom redovnika.

Ulo nekoliko značajnih biskupa: Vicenzo Maria Mazzoleni (1731.-1741.), učeni dominikanac, koji je prije toga bio generalni inkvizitor Sv. Oficija. Godine 1733. održao je u Poreču biskupijsku sinodu. Još slavniji bio je Gaspar Negri (1742. – 1778.), pobožan, učen i poduzetan prelat, koji je 1744. obnovio porečku baziliku, a potom i crkvu Gospe od Anđela. Biskup

Negri doveo je u Poreč g. 1752. učene dominikance za teološku izobrazbu mladih klerika, svećenika i svjetovnjaka i nastanio ih uz crkvu Gospe od Anđela. Nakon njegove smrti Venecija ukida svjetovnu vlast porečkih biskupa u Vrsaru.

Francuska revolucija 1789. najavila je novo doba u Evropi i rušenje starog feudalnog poretka. Sve se to drastično odrazilo i u Crkvi. Godine 1797. dvije europske sile, Francuska i Austrija, tajno su se dogovorile o prekrajanju granica i država. Austrija će se odreći Belgije i Lombardije u Italiji, a za uzvrat će dobiti veći dio Venecije, Istru i Dalmaciju. U svibnju iste godine francuske su trupe ušle su u Veneciju i srušile Mletačku državu. Uzalud su neke građanske snage htjele spasiti Veneciju uspostavom demokratskih vijeća. U lipnju 1797. austrijske su trupe zauzele venecijansku Istru, Kopar, Poreč, Rovinj i Pulu. Tako se cijela Istra našla u jednoj državi, s time da su nove vlasti zadržale staru administraciju zapadne, nekoć venecijanske Istre.

Stvari su se promjenile nakon poraza Austrije kod Austerlizza i mira u Požunu 1805. i tada su Napoleonove trupe zauzele Istru, Dalmaciju i Boku Kotorsku. Iduće godine departman Istre (bez Pazinske knežije) sa središtem u Kopru priključen je Kraljevini Italije u francuskom carstvu. Francuzi su nastavili sa svojom laističkom politikom u odnosu prema Crkvi ukidajući preostale redovničke ustanove koje se nisu bavile obravnavanjem i socijalnom skrbi. Njihova

pod Venecijom

Porečki biskup Gaspar Negri - pobožan, učen i poduzetan

nepokretna imovina postala je državno vlasništvo. Tako su u Istri 1806. ukinuti franjevački samostani: Sv. Franjo u Puli, Sv. Marija na Verudi, kapucinski u Vodnjanu, sv. Andrija kod Rovinja (Crveni otok), samostani sv. Franje u Poreču, u Kopru i Muggi. Osim toga, ukinute su sve bratovštine (osim Presvetog Oltarskog sakramenta) i konfiscirana njihova dobra.

U proljeće 1809. Austrija organizira narodni ustanak i sa svojim trupama uz pomoć engleske flote zauzme cijelu Istru, no nakratko. Nakon sloma austrijske vojske kod Wagrama u srpnju i mirovnog ugovora u Beču iste godine, već u rujnu Francuzi ponovno zauzimaju cijelu Istru, dobar dio Slovenije, Hrvatsku do Save i Dalmaciju te od okupiranih krajeva formiraju tzv. Ilirske provincije sa sjedištem u Ljubljani. Na čelo ove vazalske države Napoleon stavlja svog generala Marmonta, kome dade naslov Duc de Raguse (Vojvoda od Dubrovnika).

U njegovo vrijeme trasirane su prve ceste u Primorju i Dalmaciji, a u Istri ona koja vodi od Pazina do Pule. U zapadnim istarskim gradovima izgradio je vojne utvrde, osobito u Puli, gdje je instalirao pedesetak topova. I

u novoosvojenim krajevima Marmont ukida skoro sve crkvene bratovštine, a njihova dobra iskoristi za državni proračun. Francuzi su ovu etnički heterogenu tvorevinu stvorili više kao obrambeni štit prema Austriji. Napoleon je kasnije u svojim memoarima zapisao da ju je kasnije namjeravao zamijeniti za Galiciju i obnoviti Poljsku.

Talijanska buržoazija nije mogla prežaliti što je Istra administrativno odvojena od Italije i priključena Ilirskim pokrajinama, pa je pokušala sačuvati staro ustrojstvo granica. No budući da su se Francuzi za svoje okupacije Istru oslonili na talijansku buržoaziju, isti ljudi ostali su na svojim položajima i nastavili politiku odnarodivanja hrvatskog puka. Prefekt Istarskog departmana Calafati govorio je: "Najbolji način da se zagriju pamet i ruke Istrana jest da ih se prisjeća da su i oni Talijani". U njegovom upravnom vijeću bili su isključivo Talijani.

Uvijeme Francuza stiže masonerija i u Istru te se 1806. u Kopru osniva loža koja je najprije bila podvrgнутa velikoj loži u Parizu, a zatim "Grande Oriente Italiano". U nju ulazi talijanska buržoazija koja je vodila antiaustrijsku i antislavensku politiku s nakanom da talijan-

izira hrvatsko i slovensko pučanstvo. Zanimljivo da je ovoj loži pripadao i koparski kanonik Andrea Bratti koga je Napolen uzdigao i 1807. imenovao biskupom Forlia. Njegov brat Giambattista, svećenik, bio je profesor na Sapienzi u Rimu, zatim carski savjetnik u Beču i na kraju renegat i austrofob. Brat ga je sebi uzeo za generalnog vikara u Forliu. Pošto je papa Leon XII. 1827. Brattija lišio službe, povukao se u Kopar ne odrekavši se do smrti (1835.) naslova "biskupa Forlia". U Kopru nakon smrti biskupa Bonifazio da Ponte 1810. biskupija više nije dobila novog biskupa, pa će 1828. u novom preuređenju granica biti sjedinjena s tršćanskom.

Godine 1810. Francuzi ukinu sve vjerske bratovštine i crkvenu desetinu, a župnicima se određuje državna plaća. Uvodi se obvezni civilni brak, ali i drastično kažnjava banditizam u Istri.

Poslije Napoleonova poraza u Rusiji 1812. austrijske čete dočekaju njegovu vojsku i potuku je kod Leipziga. U proljeće 1813. austrijski general Nugent i kapetan Lazarić dižu ustanak u Istri i 12. rujna 1813. kod Berma potuku Francuze te definitivno zauzimaju Istru. (*Kraj u idućem broju*)

Astma u djece

Astma je kronična upalna bolest dišnih putova lokalizirana u plućima. Nije zarazna, pokazuje sklonost pojavljivanju u nekim obiteljima, nasljeđuje se.

Piše dr. Vlasta KOCIJANČIĆ, pedijatrica

Astma je kronična upalna bolest dišnih putova lokalizirana u plućima. Nije zarazna, pokazuje sklonost pojavljivanju u nekim obiteljima, nasljeđuje se. U astmi se dišni putovi sužavaju, upale, oteknu i proizvode suvišnu sluz i tako otežavaju strujanje zraka u pluća i iz njih. Napadaj može započeti naglo ili se razviti polagano. Znaci su: kašlj, otežano disanje, osjećaj stezanja u prsim, hroptanje, piskanje, umor, poteškoće pri spavanju zbog noćnog kašlia ili otežanog disanja, sklonost izbjegavanja tjelesnih aktivnosti.

Sve što uzrokuje napadaje astme naziva se provokacijskim okidačima. Neki od uobičajenih su alergeni (pelud stabala, korova i trava, grinje iz kućne prašine i pljesni, perje i dlake kućnih ljubimaca), virusne infekcije, gastroezofagealni refluks (prolaz želučane kiseline iz želuca prema jednjaku), neki lijekovi i hrana (mljeko, jaja, kikiriki, orah, kakao, soja, brašno, riba ili školjke), fizička aktivnost, promjene vremenskih prilika - nagle promjene temperature i vlažnosti zraka ili jaki vjetrovi, jaki mirisi, boje i ljepila, neki iritansi - aerozagađenja dim cigareta, kemikalije.

Fizička aktivnost može provocirati napadaj. Znaci opstrukcije dišnih putova nastaju na početku, ali i nakon, najčešće pet do deset minuta nakon završetka vježbanja. Uzrok vježbom inducirane astme još uvijek je razlog velikih rasprava. Zna se da intenzivna vježba dovodi do hiper-ventilacije (brzog i dubokog disanja), koja uzrokuje povećanu rezistenciju u nosu. To onemogućuje disanje na nos. Dijete diše na usta i tako hladni i suhi

zrak dolazi direktno u pluća. Gubitak vlažnosti i hlađenje dišnih putova čini se da je glavni uzrok za taj tip astme.

Osjeti li vaše dijete da mu predstoji napadaj, mora prestati s fizičkom aktivnošću, odmoriti se, te odmah aplicirati inhalator s bronhodilatatorom. Treba znati da je fizička aktivnost dobra za dijete ako je astma dobro kontrolirana. Od sportova, plivanje se smatra sportom izbora. Sport na otvorenom, hodanje, vožnja bicikla i tennis primjereno su nego timski sportovi i maratonska trčanja. Zabranjeno je ronjenje i skakanje padobranom, gdje je onemogućena kontrola osobe.

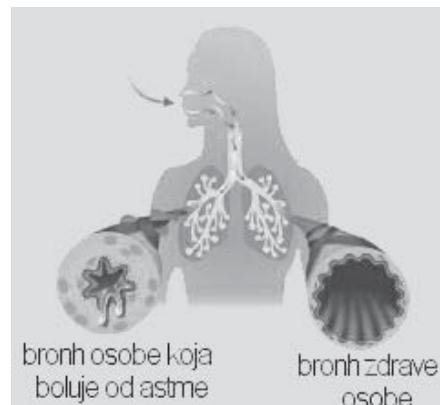
Treba izbjegavati provokacijske okidače:

Grinje iz kućne prašine - svakog tjedna treba oprati posteljinu i čistiti sobu djeteta; krevetnинu presvucite antialergijskim presvlakama; plišane igračke uklonite iz sobe; koristite usisivač s HEPA-filterom.

Ostali provokacijski okidači: ne pušite u kući ili automobilu; krznate kućne ljubimice i ptice držite izvan kuće; treba izbjegavati pljesan; ne izlazite dijete vrlo hladnom, vrućem ili vlažnom zraku; ne koristite se namirnicama koje mogu uzrokovati napadaj.

Liječenje astme. Dvije su novne vrste lijekova kojima se liječi astma:

- lijekovi preventivnog djelovanja koji osiguravaju dugoročnu kontrolu bolesti i sprečavaju napadaj astme. Uzimaju se i nekoliko mjeseci nakon prestanka znakova astme. Liječnik procjenjuje kada će postupno smanjivati količinu ovih lijekova;

- lijekovi brzog djelovanja koji ublažavaju ili otklanjaju simptome, djeluju spasonosno u trenutku napadaja astme. Oni opuštaju mišiće dišnih putova koji se u napadaju stegnu. To su inhalacijski bronhodilatatori brzog djelovanja (Ventolin), koji su najdjelotvorniji lijekovi za liječenje napadaja. Unutar 30 minuta od uzimanja, dijete počne lakše disati. Oni se udišu iz raspršivača fiksnih doza (pumpica, Inhaler) ili pumpice s komoricom ili inhalatora. Prekoračenje propisane doze može uzrokovati glavobolju, ubrzani ritam rada srca, probleme sa spavanjem ili razdražljivost.

Liječniku se treba javiti:

- kada se zviždanje u prsim ne popravlja nakon upotrebe lijekova brzog djelovanja,
- kada se potreba za njihovom primjenom pojavljuje u razmacima kraćim od četiri sata ili više od četiri puta na dan,
- kod dugotrajnog kašla,
- kod boli ili stezanja u prsim,
- kada dijete diše tako teško da se koža između rebara ili u predjelu iznad prsne i ključne kosti, pri udisaju uvlači.

Čakule pod ladonjon

ZANETA: Uzmi si lazno, botra, da malo počakulamo. Puš hipac delo. Ono je pravo, će čekati. Se ne buni ni ne prigovara. Vero pak ne.

FRANICA: Je, botra moja. Tuga te ne popala! Jazik je na jboji delavac i plesarin. Kad bi čovik stara kako ča stara jazik, vero, ne bi ustara nikad.

ZANETA: Nimaš pike na jaziku, ko će Boh.

FRANICA: Vero ne ni ti. Ti ni skrijeno, ne. Ćemo, čemo poći dekordo. Tr nismo ud učera.

ZANETA: Velike stvari počmu kad se dvi peršone najdu i slože, tr pojdu dekordo u nikoj vriđnoj i važnoj stvari. To je klupko kuraja oko kojega se plete zlanc naprakta.

FRANICA: Kad bi čovik zna da mu se sto boti već vrne vno ča je z jubavi i svin sracen učinjeno za druge, za kumpanjiju, za svoj narod, bi se već trudija i boje dela. Samo ko ima za kega. Ma ko gre tako naprid s ton našon mladetinon, ne znan ča čemo dočkati!?

ZANETA: Se je napro za pitati zašto se naši mladi neće ženiti? Ne badaju... Veliki su i zrili judi a još se držidu zuz materinu traversu. Nikako da njin krila urestu i se razlete kako tići z gnijzda. Z jenega kraja bi mlađuh stili biti zrili, da moru fumati, piti, igrati, a z drugega kraja bi judi zdrili, i u nikih liti, stili ustati mlađi i ditinjasti. Nikako da urestu i uzmu konce živjenja u svoje ruke...

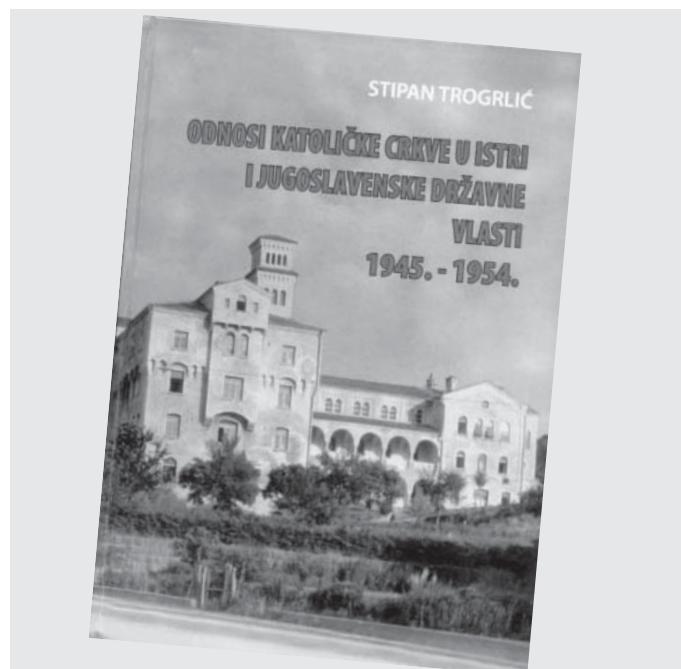
FRANICA: Si čula i vidila, botra moja, ke mirakule su zivalentali u široken svitu. To su ti specifiki klubici za vne ki su sami. Mlađice i divojčine ki se tamo upišu, a imaju žeju najti nikoga ki bi njin bila srođna, bliska duša, tamo, lipo i draga, inkontraju. I zo! Merkaju se i čakulaju par minut i, ko su za skupa, skoči plamik i gre kareta naprid. Ko ne zasviti lampadina, nastave svaki svojin puten, do nove prilike...

ZANETA: Znaš ča, botra moja, ti svit se je kunfundija.

FRANICA: Ma stešo boje to nego skroz se infišati i ždriliti u vni konpjuter kako ča delaju naša dica. U vnu škatulu s kojon si povezan z cilin sviton. A jopet, na kraju, ustaješ sam.

ZANETA: Dica, bejata dica. Pusta mladost. Di ni mlađih, ni ni starih.

Odnosi Katoličke crkve u Istri i jugoslavenske državne vlasti 1945.-1954.

U izdanju nakladnika „Josip Turčinović“ iz Pazina i Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ iz Zagreba, Područni centar Pula, kao suizdavača, 2008. godine tiskana je knjiga povjesničara dr. Stipana Trogrlića „Odnosi Katoličke crkve u Istri i jugoslavenske državne vlasti 1945.-1954.“

Dr. Trogrlić daje nam u ruke knjigu koja obraduje za Crkvu u Istri posebno teško, upravo prijelomno razdoblje prvog desetljeća pod komunističkom vlašću u novoj Jugoslaviji. Zahvalni smo dr. Trogrliću što je dokumentirano i znalački obradio jedno izuzetno razdoblje novije povijesti Katoličke crkve u Istri. Vjerujem da će za ovom knjigom s korišću posegnuti svi koji budu željeli dodatno istraživati to razdoblje ili pak jednostavno se bolje informirati o svemu što se događalo na ovim prostorima u vremenu kojega se još mnogi, s različitim osjećajima, vrlo živo sjećaju.“ (mons. Ivan Milovan, biskup, iz Proslova knjige)

Knjiga se može nabaviti u knjižarama „Josipa Turčinovića“ u Pazinu i Puli. (L)

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVИĆ d.o.o., Pazin, narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice: * PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082

* PULA, Danteov trg 1, tel. 052/ 216 498

Vjerska emisija na TV Istri

Svake srijede u 21.30 sati „Kristijana“

TV Istra (nekadašnji NIT) svake srijede u 21.30 sati, počevši od 16. ožujka, na svojem će programu imati polusatnu vjersku emisiju „Kristijana“. Ime je dobila na prijedlog kantautora Bruna Krajcara, koji je skladao glazbu za najavnu i odjavnu špicu te za jingleove emisije.

Kako je najavila urednica i voditeljica vjerske emisije „Kristijana“ Martina Pereša, objavljivat će novosti iz života Crkve u Istri, kako Biskupije, tako i župa, priče iz svakodnevnoga života, socijalne teme i humanitarne akcije. Najavljen je da će posebno pratiti akciju „Život za Zorana“,

mladića iz Vodnjana, koji ima 32 godine, a sa 17 godina stradao je u prometnoj nesreći. Postao je zarobljenik u vlastitom domu, pa je pokrenuta humanitarna akcija da se za Zorana i njegovu majku izgradi prizemnica.

Svi koji žele pomoći ostvariti Zoranov san, svoj doprinos mogu dati uplatom na broj ţiro-računa: 2407000-3102851791, koji je otvoren u OTP banci.

Vanjska suradnica bit će im suradnica Ladonje Ana Cvitan, koja na Papinskom salezijanskom sveučilištu u Rimu studira mass-medije. (L)

MLJEKARA LATUS
izvorno prirodno
tradicionalna prerada
bez konzervansa

MALOPRODAJA:
Glavna Tržnica RIJEKA
Tržnica PULA
Tržnica ROVINJ
Tržnica PAZIN
Tržnica LABIN
Tržnica Špansko ZAGREB

BEZ KONZERVANSA

MLJEKARA LATUS d.o.o.
Orbanići bb, 52341 ŽMINJ
Tel: 052 846 215
E-mail: latus@pu.t-com.hr

HR 1312

The advertisement features the company logo 'MLJEKARA LATUS' in large white letters on a blue background. Below it, the slogan 'izvorno prirodno tradicionalna prerada bez konzervansa' is written in a cursive font. On the left, there's a list of distribution points: Glavna Tržnica RIJEKA, Tržnica PULA, Tržnica ROVINJ, Tržnica PAZIN, Tržnica LABIN, and Tržnica Špansko ZAGREB. A circular badge with the text 'BEZ KONZERVANSA' and a stylized leaf logo is also present. On the right, there are several product shots: a large wheel of 'ISTARSKI tvrdi kravljí sir', a smaller wheel of 'tvrdi kravljí sir', two yogurt cups labeled 'Jogurt' and 'Vrhniye', and a large wheel of cheese wrapped in a cloth.

Sljedeći broj Ladonje izlazi 17. travnja

Dobra ruka: N. N. Pazin, 500 kn; N. N. Pazin, 200 kn